

DRAUGAS

ANTROJI DALIS • 1962 - MAIRONIO - METAI, RUGSEJO 8 D. • SEPTEMBER 8, 1962 • PART TWO

MOKSLAS • MENAS LITERATŪRA

VISA EPOCHA PASITRAUKIA

Profesoriui Mykolui Biržiškai mirus

JONAS AISTIS

Dar vienas vasario šešioliktosios akto signataras pasitraukė iš gyvųjų tarpo. Liko, be rodo, penki, bet ir tie neamžni... Vadinasi, apleidžia mus visa epocha. Išėina žmonės visai nepanašūs į mus: ne verslo, bet pašaukimo ir pasišventimo žmonės. Ar nepastebite, kad šiandieną kunigas jau tikrai dvasiškis, daktaras tikrai gydytojas, profesorius tikrai dėstytojas. Žinoma, taip lengviau, taip geriau, bet užtat vis mažiau ir mažiau idealizmo, mažiau ir mažiau pasišventimo, be kurių bendruomenė nusigvyvena ir nyksta. Velionis Mykolas Biržiška ruošėsi advokaturai, o pasišventė lietuviškai visuomeninei veiklai ir ypač lietuvių literatūros studijoms, ir tą darbą bedirbdamas užgeso.

Velionio kruopštumas, mokslinis atsargumas būdavo labai dažnai net pajuokiami, bet jis su savo broliu Vaclovu suliesiojo iš visų pusių žineles, faktelius, detales ir sudarė, jei taip galima pasakyti, lietuvių literatūros istorijos skeletą. Gali kas tam milžiniškam darbui gal prikišti sausumą, bet jį atliktas darbas yra rimtas ir didelis, ir jam niekas iki šiol dar neprilygo.

Kitas jojo gyvenimo triušas buvo jojo kova dėl Vilniaus. Dėl to miesto jis buvo kalinamas ir tremiamas. Jam jis atidavė didelę savo energijos ir laiko dalį. Aktyvią partinę politiką jis buvo apleidęs, pasitraukdamas iš socialdemokratų eilių, ir visą nepriklausomybės ir tremties laiką, berods, bus likęs nepartinis lietuvis patriotas. Manau, kad jis bus turėjęs gana aiškias politines pažiūras, bet anksti bus pastebėjęs, kad tam reikalui gaila energiją ir laiką eikvoti...

Nesileisiu į smulkmenas, neskačiuosiu velionio darbų ir nuopelnų, o jei kam tai rūpi, tai gali rasti Lietuvių enciklopedijoje jo darbus ir pareigas biržiškių kruopštumu surašytus. Manau, be to, kad apie Mykolą Biržišką bus daug dabar rašoma jo artimesnių bičiulių ir bendradarbių, kurie galės tiksliau ir konkrečiau jojo darbus aptarti. Dėl to man daugiau čia rūpi ta proga pakalbėti apie tą spragą ir tuštumą, kurią jis pasitraukdamas paliko.

Dažnas šiandien apie anuos laikus pagalvoja ir atsiliepia taip, lyg visa: laisvė ir nepriklausomybė, būtų tautai, be vargo, rūpestio ir pastangų, lyg tam pasakos tinginiui kepti baltą duoną, iš dangaus nukritę. Ir visa tai, ką jis iš anų laikų gavo, jau yra jo vieno nuosavybė. Ir tai nėra kokia nors išimtis, koks nors eilinis biologinis kilmės savanaudiškumas, o visuotinė bendruomeninio solidarumo jausmo atrofija. Tai tautos kamieno sausa šaka, kuri ant kelmo supus ir be vėjo bei garso nukris...

Mane visada stebino suomiai. Jų meilė ir pasiaukojimas kultūrai. Jie reiškė tokią pagarbą savo didžiajam kompozitoriui Jean Sibeliiui, kokios gal jokia kita tauta naujesniais laikais nėra parodysi savo menininkui. Ir jeigu suomiai dar iki

šiol neprarado nepriklausomybės, tai reiškia, kad juose bendruomeninis solidarumas yra didelis ir tautos valia yra gyva. Kai kas mano, kad suomius išgelbėjo jų gamta. Bet gamta dar iki šiol nieko, kas pats nesigynė, nėra apgynusi... Dideli žmonės atsiranda tikrai tenai, kur jie yra laukiami. Pažvelgę apie save per daug džiaugtis negalime. Man rodos, kad jau abejingumo stadiją pergyvenome, ir kad jau prasideda riedėjimas pakalnėn. Kai savęs bijome nusiskriausti dėl bendruomenės, tai jau reiškia, kad mes nesame jos dalis. Ko pats neturi, to ir

Prof. M. Biržiška darbingiausiose metuose

kitam negali duoti, dėlto mes jau savo vaikams idealizmo nepajėgiame įkvėpti...

Ciceronis (Tusculanes, I, 4) sako: "Garbė yra menų penas; viena garbė įkvepia studijų aistrą, ir visur pastebima, kad tai, ko nevertinama, visur ir visuomet yra apleista". Man rodos, kad užuot auklėję vaikus, turėtume pradėti auklėti patys save. Tai pastovi problema, kuri buvo gyva ir nepriklausomybėje. Idealizmas reikia padaryti garbingu ir siektinu, kūryba (darbas, jei kam tai geriau patinka ar supranta) reikia padaryti būtina kiekvieno žmogaus sąlyga arba buvimo pateisinimas.

Velionis mūsų emigraciniame gyvenime buvo viena prasme

laiminga išimtis. Jis dalinai gyveno visuomenės šelpiamas. Tėnesišypso niekas iš to, nes mes gyvename neorganizuotoje bendruomenėje, o tikrai didelė ir gerai organizuota bendruomenė gali žmogui pastoviai ir pakankamai ilgesnius metus šelpti. Turint galvoje, kad visas mūsų gyvenimas laikosi "našlės skatiku", nes jau tokia taisyklė, kas daug turi, tam dar daugiau reikia. Tėnesišypso šiais žodžiais išimtis, kurios yra kiekvienoje gramatikoje, bet jos negali būti bendrosios taisyklės, išimtis gali būti efektyvios tik pasišventime, tik kūryboje, ne labdarybėje...

Mums reikia trūk plyšk didelių idealistų, didelių pasišventėlių, didelių žmonių. Su fachmanais, specialistais galima verstis normaliam valstybės gyvenime, kovojančiai tautai to per mažai. Ypač pasitraukusių gretos turi būti papildytos.

Iki šiol tokių netrūko, nors niekad jų per daug nebuvo. Bet mes nenorėkime, kad kiekvienas idealistas turėtų būti Kudirka. Kudirka buvo tautos kanyks... Tai būtų per daug žiauru.

Mykolas Biržiška buvo kito

Prof. Mykolas Biržiška paskutiniaisiais metais Daumanto Čibo nuotrauka

tipo žmogus. José Ortega y Gasset pastebi, kad Rembrantas savo paveiksluose kasdienybės apyvokos banalius rakančius apgobia tokia spindinčia šviesa, kaip kiti dailininkai elgiasi tikrai su šventųjų smilkais. Man rodos, kad tasai rembrantiškasis bruožas galima būtų įžvelgti ir Mykolo Biržiškos raštuose: pastebėt net smulkmeną, rast jai vietą ir nuviest. Ta taisyklė tinka ir jojo "Mūsų raštų istorijai", ir atsiminimams, ir viešniškių žmonių paveikslėliuose, ir paskaitose...

Aš visada didžiulius savo mokytoju. Saugau ir branginu tris su jojo parašu dokumentus: brandos atestatą, valstybinės literatūros premijos aktą ir vizitinę kortelę — rekomendaciją, kuri mane kadaise atestavo, kaip sumanų ir dorą vaikną (ta rekomendacija nesu pasinaudojęs, bet branginu).

Tebūnie jam lengva ši laisvų krašto žemė, tebūnie lengva iki grįš į ją, kurią jis labiausiai mylėjo, dėl kurios kovojo ir kuriai iki paskutinio atodūsiu dirbo...

DAIL. M. ŠILEIKIS PAVASARIO ŽIEDUOSE

Apie dailininką jo parodos proga

Finansininkas J. Mackevičius Sr., Standard bendrovės pirminkas, savo ankstyvąją jaunystę praleido Plungėje, Oginskio rūmuose, kur prabangiojo aplinkoj jis matė ir daug vertingų meno turtų. Dabar Mackevičiaus rūmai ir turtai toli lenkia į istoriją grimstančius Oginskis, ir štai Mackevičius panoro, kad ir jo moderniškoje Standard Federal bendrovės mūruose Chicagoje sau vietą rastų ir išeivijos lietuvių dailininkų kūriniai.

Antai praėjusį pavasarį Standard bendrovės patalpose vyko dail. Br. Murino paroda, o visą rugpjūčio mėnesį ten besilankanti publika gerėjosi senosios lietuvių išeivijos kartos

dailininko Miko Šileikio kūrinių.

Kalbant apie dail. M. Šileikį norisi pacituoti ištrauką iš taip jo mėgiamos dr. J. Girmiaus knygos "Tauta ir tautinė ištikimybė": "Juo kas bus seklesnės dvasios, juo savaimingiau ji pavergs aplinką, nes juo lengviau savo asmeninę menkystę jis pergyvens tautinė menkystė..."

Rašančiam šiuos žodžius du metus su dail. M. Šileikiu teko dirbti vienoje darbovietėje ir diena iš dienos stebėti jį. Buvo nustebintas jo erudicija, dvasine kultūra, jo giliu lietuviškų pareigų supratimu. Tikiau, kad tik dvasinė kultūra jį išlaikė neeiliniu lietuviu patriotu.

Pačioje jaunystėje iš caro okupuotos Lietuvos atvykęs į Ameriką, M. Šileikis savomis jėgomis, niekieno neglobojamas, kibo į mokslus. Baigė gimnaziją ir meno institutą. Studijos meno institutu nepasibaigė: jis lanko kiekvieną meno parodą, kur jį bebūtų, jis niekuomet nepraleidžia paskaitų meno ar filosofijos temomis, ar jos būtų skaitomos Chicago meno institute ar kur kitur. Visur Šileikio pilna, visur jis su pieštuku ir užrašų knygtelė rankose. Jo visas gyvenimas — tai studijos, ieškojimas naujos šviesos, naujų kelių, kuriais veda modernieji laikai.

1938 m. M. Šileikis po ilgo laiko aplankė laisvą Lietuvą. Kai jis sėdėjo prie Karo muziejaus Kaune, kai matė visur lietuviškus užrašus, kai aplink girdėjo skambant tik lietuvių kalta, jo skruostais riedėjo džiaugsmo ašaros. Tą įvykį su dideliu išgyvenimu praėjusią

žiemą man pasakojo pats dail. M. Šileikis.

Jo meilė Lietuvai, kuri nei jį išmokslino, nei į gyvenimą išleido, pasireiškė ne vien žodžiais ar ašaromis. Jau keli metai iš eilės M. Šileikis yra Čiurlionio Galerijos direktorius. Šios pareigos, žinant M. Šileikio būdą, yra ne garbės, bet aukos pareigos. Kiek jis valandų praleidžia galerijoje, besirūpindamas visokiais administraciniais reikalais, parodomis. Ne kartą mačiau, kaip žiemos šaltyje jiedu su dail. Z. Kolba tapė paveikslus, juos rikiavo, kalė ant sienų. Krūvinais pirštais, sugrūbusiais nagais. Taip gali dirbti tik žmonės, kurių meilė Lietuvai ir lietuviškajai kultūrai ne paradinė, bet nuosirdi.

Dail. M. Šileikio parodoje, įvykusioje Standard bendr. rūmuose, kuone kiekvienam kūrinyje žydėjo sodai, žaliavo parkai, mėlynavo pajūriai. Visur matei veržlią gamtą, gyvą ir visada gaivų dail. M. Šileikio kūrybiniai polėkiai, įrėminti savame, ilgų metų praktikoje sukurtame, stiliuje. O lankytojai ėjo, su dėmesiu žiūrėjo paveikslus, jais gerėjosi.

Dail. M. Šileikis jau daugelį metų redaguoja "Meno žinias". Jis ten, beveik niekuomet nesigailėdamas gero žodžio, aptaria kiekvieno lietuvių dailininko parodas, jų kūrinius. Tikiau, kad jo kolegų dailininkai ir apie jo parodą parašys išsamius straipsnius. Šis reportażas, trumpai supažindinęs skaitytojus su dailininku, tebūna paskatinimu kitiems.

VI. Rmjs.

Kertinė Paraštė

REALIZMO IR ABSTRAKTIZMO SANTYKIS

Meno mėgėjai ir aplamai menu besidominti publika mūsų gyvenamam laikotarpyje yra suskilusi į dvi pagrindines kryptis. Vieni menu pripažįsta tikrai realistinį meną, kiti akcentuoja abstraktinio meno pirmybę prieš realistinį. Kitaip tariant, kyla klausimas: kuri meno kryptis yra vertesnė ir kuri menkesnė?

Griežtai pasisakyti už vieną ir paneigti antrąją kryptį būtų labai nenuoseklu. Pirmą, jeigu mes vadiname tiek realizmą, tiek abstraktizmą meno kryptimis, tai tuo pačiu teigiame, kad abidvi yra menas, tai yra abidvi priklauso menui. Todėl metodškai taip kelti klausimo negalima, nes vieną teigiant, kitą neigiant, tuo pačiu kartu meną vadiname menu ir ne menu. Patys sau prieštaraujame. Abi kryptys priklauso menui. Galėtų būti keliamas klausimas, kuri kryptis meno požiūriu būtų vertingesnė ir mažiau vertinga. Tačiau, giliau pažvelgus, suvokiame, kad ir pastarasis klausimas yra nelogiškas, nes remiasi klaidinga prielaida. Meno vertė glūdi ne mokyklinė kryptyje, bet kūrinio stiprumo.

Menininkas, kurdamas kūrinį, jame įkūnija savo genijų. Menininko genialumas yra nematoma jo dvasios išgyventa emocija. Jei kūrėjas yra įkai-tintas stipraus emocinio bangavimo ir jį pajėgia išreikšti pasirinktomis vaizdinėmis priemonėmis, tai jo sukurtas dalykas yra stiprus meninis kūrinys. Ir priešingai, jei kūrėjas savo dvasioje silpnai išgyvena kuriamąjį objekto įspūdį ir naudojasi vien loginiu būdu sudėstytomis vaizduojamomis priemonėmis, jo kūrinys yra meniškas silpnas. Jeigu jis tos kūrybinės ugnies visai nejaučia, o naudoja tik techniška įmantrias priemones, tai jo kūrinys visai nemeniškas ir priklauso ne kūrinui, bet gaminiui. Yra gaminių ir stipriavalių žmonių, kurie gali prisiversti bet kurį darbą atlikti. Jie gali prisiversti "kurti" eilėraščius vien mechanškai, rinkdami žodžius ir juos derindami pagal pasirinktą metriką ir juos atitinkamai rimuodami. Tokios eilės vadinasi nukaltu eilėraščiu. Panašiai galima iš įvairių spalvų sukompiliuoti ir paveikslą, dedant spalvas pagal nurodytus numeruotus spalvų tonus. Gautasis paveikslas bus gaminytis, o ne kūrinys. Tikram meno kūriniui reikia dvasinio išgyvenimo, kurį mes vadiname emociniu pulsavimu ir reikią to emocinio pulsavimo suvokimo, kurį vadiname kūrybinės intuicijos apsišveikimu. Be emocinio išgyvenimo ir be kūrybinės intuicijos apsišveikimo negali gimti joks meninis kūrinys. Tai yra visokios rūšies ir visokių krypciu — stilių pagrindinis meno reikalavimas. Jis sudaro kūrinio ontologinį pagrindą. Nesant šio pagrindo, savaime nėra nei meninio kūrinio. Be kūrybinės intuicijos gali būti tik konstruktyviniai darbai, arba gaminiai.

Grįždami prie mūsų pradžioje pasirinkto klausimo, kuri meninė kryptis yra meniškesnė ir kuri silpnesnė, atsakome nei viena, nei antra, jeigu jas matuosime vien mokykliniu vardu. Gali būti labai meniškas realistiškas mokyklos kūrinys ir gali būti labai silpnas, tiesiog gamybiškas vertės, jeigu jie kurti be emocinio pagrindo. Ir priešingai, gali būti labai silpnų ir labai meninių požiūriu stiprių abstraktinio stiliaus darbų, jeigu atitinkamai juose įkūnyta silpniau, ar stipriau emocinis išgyvenimas. Taigi, ne mokyklinė kryptis ir ne pasirinktas stilius nulemia kūrinio vertę, bet menininko kūrybinės intuicijos stiprumo laipsnis.

Realistinė ir abstraktinė kūryba turi savo pagrindo ne meninio stiprumo skirtumą, bet meninio pilnumo skirtumą. Abstraktinis menas prasideda ten pat, kur ir realistiškas: žmogaus dvasios gėlmėse. Tiek vienas, tiek antras paremti emocinio pulsavimo stiprumu, kaip meninės vertės pagrindas. Jie išsiskiria tikrai kūrybinės intuicijos išreiškimo būdu. Abstraktinis menas stengiasi suvokti emocinį pulsavimą išreikšti pasirinkta priemone (spalva, garsu, žodžiu, linija), nesiderindamas prie gamtoje esamų formų, nei prie daiktų, nei prie vaizdų. Abstraktistas reiškia savo emocijas atitrauktu nuo aplinkos panašumų būdu. Tuo tarpu realistas stengiasi emociją išgyvenimą išreikšti aplinkoje esančiu panašumu. Pirmasis savo vidų atskleidžia publikai nauju, publikai neįprastu būdu, antrasis — kalba į publiką suprantama kalba, pažįstamais daiktais ir vaizdais. Pirmasis nesiskaito su laiko ir erdvės faktiškumu, antrasis saistosi su laiko ir erdvės reikalavimais: eurtmika, istoriškumu. Pirmasis lieka publikai nesuprastas. Jis gali būti tik įsijautas. Tuo tarpu antrasis byloja į mus suprantamomis sąvokomis. Pirmasis sustojo pakelėje ir nutraukė ryšius su aplinka, antrasis emociją karštį išreiškė žinomais aplinkos pavidalais, ir dėl to jo kūrinys tapo pilnesnis. Trumpai sakant, abstraktistai liekasi prie sielos išgyvenimo, atsiriboję nuo aplinkos, o realistai sielos išgyvenimą įkūnija į aplinkos frazes.

K. P. C.

Viktoras Petravičius

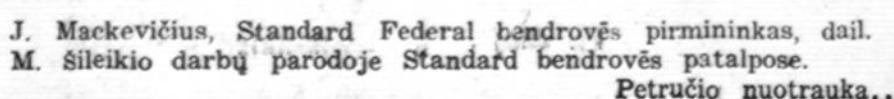
Kompozicija (aliejus)

M. Šileikis

Sodas

GYDYOJAS IR CHIRURGAS
Staigiai susirgus arba susižeidus
(Emergency), šaukite telefonu —
434-8967 nuo 2 valandos po pietų

TARP VILKAVIŠKIO LITERATŲ

Antanas Vaičiulaitis

Vienais metais Vilkiškių gimnazijoje gavome naują lietuvių kalbos mokytoją. Prieš tai jau buvome turėję kunigą Antaną Dailidę, kun. A. Astrauską, Juliją Liutkevičaitę. O dabar štai apskrido žinia, kad lietuvių kalbą mums dėstys kunigas Juozas Juraitis.

Mums vaidenos, kad kas nors iš mūsų švietėjų turi būti garsenybė. Nuėjo gandas, kad naujasis mokytojas esąs ne kas kitas, o Adomas Jakštas. Ši aureolė tačiau neilgai patvėrė, nes kažin kur atsirado garsiojo kritiko nuotrauka, visai nepanaši į kunigą Juozą Juraitį. Taip buvo įrodyta, kad šisai nebuvo mūsų parnaso žvaigždė, tačiau lietuvių kalbą ir literatūrą jis mums dėstė tvirtai. Kazio Bizausko teoriją išskaldavo me apibūrinamas po apibūrinimo. Juokų nebuvo ir su V. Dubo įvadu į literatūrą ir su gramatikomis. Kaip ten bebūtų, mūsų svajonė savo akimis paragėti tokį vyrą kaip Adomas Jakštas pražuvo.

Vis dėlto atkaklesnįjį taip greitai nepasidavė. Gamtos mokslų dėstyti pas mus ateidavo gydytojas Juozas Kudirka, vyras gražus ir tikras džentelmenas. Kažkuriam iš mūsų šovė į galvą, ar jisai nebūsiąs anas didysis Kudirka, kurio himnas skambėjo per Lietuvą plačiai. Bet ši teorija buvo veikiai sugriauta iš pašankų. Vienas kitas ir Vinco Kudirkos kapą buvom matę Naumiestyje. Tiesa, su jo gimine mūsų ryšiai taip greit nenutrūko: per vasaros atostogas ar didžiulius atlaisdus iš Kauno atvažiuodavo jo sesers duklė Kotryna Grigaitytė, savo šmaikščiomis akimis pro gimnazistinės kepuraitės snapą stebėdama mus, provincijos gyventojus. Beje, jos tėviškė buvo netoliese nuo Vilkiškių miesto, ir dar šandien matau jos mamytę po aukštai medžiais pažnyčios šventoriuje. O žiniuonys kuždėjo, kad jos dukra eiles rašanti... Vienok tai tegalėjo būti dar tik pirmieji dvelktelėjimai.

Taip mums ir stigo to didelio žmogaus Vilkiškių mieste. Būtų pakakę ir ne taip jau stambiaus, nors ir tokio, kurio vieną kitą eilėraščių būtum galėjęs paskaityti knygoje, ar kokią apysaką rasti raštų tomuose. Buvo Aišbė iš Vilkiškių apskrities. Kažin, ar jis buvo kada atvažiavęs į šį miestą mūsų dienomis. Jis visados atrodė toks tolimas ir taip dailiai po niškas. Tą vieną sykį teko jį matyti pas Joną Jablonskį. Matote, buvau kurį laiką vienu iš Rygiškių Jono sekretorių. Aišbė atrodė tokis, kaip buvau jį paveikluose matęs. Sėdėjo tokiame siaurame kambaryje ir laukė, kol Jablonskis baigs su manimi. Nelankė mūsų miesto nė Juozas Albinas Herbačiauskas, nors buvo kilęs iš tos pat apskrities. Ir jį tik vėliau teko išvysti, į jo raganišką veidą pažvelgti ir karštų kalbų pasiklausyti. Degė jame nerami dvasia — ir jis pats kalbėjosi su dvasiomis, vėlėmis kibirkštėlėmis.

Vėliau patyriau, kad Vilkiškis nebuvo jau visai be poetinės praeities ir nuotykių. Kadaiše čia apskrities viršininkui raštininkavo Jonas Mačys Kėkštas, savo dienas baigęs Amerikoje. Tada nežinojau, kad prieš eilę metų į Vilkiškių kalėjimą buvo patekęs Kleopas Jurgelionis — Kalėdų Kaukė. Kartais tekdavo praslinkti palei to kalėjimo mūrus.

Pro gimnazijos langus beveik kasdien matydavau praeinant

linktelėjusį, lyg mintyse nu-grimzdusį gelsvo gymio, gražiai apkarpyta barzdele, jau žilstelėjusį poną. Buvo tai ne kas kitas, kaip gydytojas Stasys Matulaitis. Mes žinojom,

Antanas Vaičiulaitis

kad jis buvo Lietuvos istoriją rašęs, kad suko komunistų lizdą, tačiau nepasidavęs ir su gramatikomis. Kaip ten bebūtų, mūsų svajonė savo akimis paragėti tokį vyrą kaip Adomas Jakštas pražuvo.

Gal kas nors iš Vilkiškių kunigų bandė plunksną?.. Buvo tenai jų ir iškalbingų, ir dainininkų, ir prie knygų prisirišusių. Kunigo J. Inkrato bibliotekoje mačiau ir Šilerio tomus, ir gražiai įristą Lamartinaus prancūzišką, ir kitus autorius. Tačiau mūsų ausis tiek tepasiekė, kad kunigas Pijus Kirvelaitis buvo išvertęs "Kvestoriaus užrašus". Taip pat kunigas Antanas Dailidė buvo linkęs prie rašto, bet jisai dar pirmose klasėse iš mūsų akiračio išnyko. Tik kartais per atlaisdus sakydavo gražius, beveik įkvėptus pamokslus.

Kalbant apie pamokslus... Tarpais, nors ir retokai, klebonas prelatas Matas Dabrila įsakyklą įleisdavo kunigą Petrą Siaurusaitį. Jis grįžo iš Amerikos ir dabar baigė čia savo dienas. Aišku, jisai graudendavo žmones apie blaivybę ir apie gėrimą. O kai įlipdavo, tai išlipdavo iš sakyklos ir nenorėdavo: vis šnekėdavo ir šnekėdavo apie tą prakeiktą skystimą. Geri mūsų parapijos katalikai klausydavo, klausydavo, o kai nusibosdavo, išeidavo po medžiais pypkių parūkyti ir vėl grįždavo, vis galo nesulaukdami. Šis kunigas Siaurusaitis buvo iš ma-

no kampo, — ir namuose būvau girdėjęs, kaip jisai į žmones išėjo. Taigi, miniu čia jį, kad ir jisai buvo plunksnos žmogus, rašęs blaivybės klausimais, kai gyveno Amerikoje, klebonaudamas Waterburyje. Antras jo saitas buvo štai toks: jis buvo dėdė Juozui Dapkūnui, mano bendraklasiui, paskui nuėjusiam į liaudies mokytojus. Mudu nuo Vilkiškių stoties kurį laiką sykiu eidavome į mokyklą, — į vieną ir kitą pusę po penkis kilometrus. Mano bičiulis Juozas buvo prisiskaitęs nuotykių romanų, daugiausia rusiškų vertimų iš angų kalbos. Pakeliui jisai nuodugnai man pasakodavo skaitytų nuotykių turinius, — apie actekus, apie Amerikos tolimuosius Vakarus, apie indėnus ir bizonus. O paskui ir jisai vertė paslaptingą knygą — Kryžanovskajos "Gyvybės elektrą".

Iš kito mūsų kaimo šono mus dažnai pasivyddavo Kazys Matijošaitis. Jo tėvas, rimtas žmogus, turėjo mažą ūkėlį ir labai aiškiai rašė. Didžiųjų Šelvių gyventojai jį keliais atvejais buvo išsirinę savo seniūnu. Gražią rašyseną — ir kiek panašią — iš jo paveldėjo ir sūnus. Jisai buvo aukštesnėje klasėje, o tarp klasių sienos kartais esti didesnės negu tarp luomų. Bet mudu rišo literatū-

Petronėlė Orintaitė, Salomėja Nėris ir Petras Karuza

ra. Jisai buvo naujų vėjų užgriebtas, kalbėjo apie Kazį Binikį ir Balį Sruogą, o peikė Adomą Jakštą. Kazys Matijošaitis gimnazijos ateitininkų laikraštį rodydavosi su savo poezija. Ji buvo sklandi ir grakšti. Vėliau, jau iš gimnazijos išėjęs, jisai rašė ir beletristikos gabalėlių, įdėtų Kauno "Darbininke", bene Dainio slaptyvardžiu. Jis tai ir buvo vienas iš žadančių mūsų gimnazijos literatų. Vėliau jisai susipainiojo su politika, kuri jį sužlugdė. Jisai baigė savo dienas tragiškai. O būty tikrai galėjęs išeiti į raštų pasaulį.

davau, pas jį užsisakinėdavau vokiškų knygų iš Reclam bibliotekos.

Svetimų knygų šiek tiek buvo ir pas kaimyną Stasį Gradeckį. Jisai senais laikais buvo baigęs bene keturias klases, o vienas jo brolis buvo gydytojas Varšuvoje. Jisai pats dirbo prie girių, o paskui nusipirko Mičiulio ūkį prie mūsų žemės. Stasys Gradeckis labai mėgo skaityti ir pas save turėjo knygų lenkų ir rusų kalbomis. Turėjo ir lenkišką enciklopediją, kurioje jis man, dar mažam, rodė Adomą Mickevičių, Juliją Slovackį, Henriką Senkevičių ir kitus. Jisai man pasakojo, kad į mūsų apylinkes, į Geištarų dvarą, medžioti atvažiuodavęs Vladislavas Reymontas, didysis "Kaimiečių" autorius. Matote, ir tokių vyrų mūsų krašte lankėsi.

Į Vilkiškių gimnaziją iš namų galėjau eiti arba plentu, arba vieškeliu. Jeigu pasukdavau vieškeliu, tai netrukus už stoties gretimais stovėjo du ūkiai — vienoje pusėje Steigiamosios seimo atstovo Pijaus Kriščiūno, gi antroje — Stasio Svabo. Aš visą gyvenimą svajoju gyventi prie tokio upeliuko, kokis tekėjo per Svabų lankas, — švarus, beveik peršokamas, su mėsūriuku ar kitokia žuvimi skaidrioje srovėje. Tačiau apie Svabų namus šneku ne dėl ano mielo upeliuko, bet kad jų kieme bėgiojo kūdikis, tokia maža mergytė. O paskui ji ūgtelėjo, keliavo į tą pačią gimnaziją ir ėmė eiles rašyti. Tai mūsų Julija Švabaitė. Tačiau jį gimnazijoje mokėsi jau ne mano dienomis.

Kai buvau ketvirtoje ar penktoje klasėje, žymiausias poetas iš gimnazistų tarpo mums atro-

Mūsų kaime buvo ir kitas vaikinai, kuris sirgo literatūra. Tai Petras Blažys, su kuriuo sykiu buvome pradžios mokykloje. Toliau jis nesišvietė, tačiau knygos jį traukė traukė. Jis buvo itin pastabus kaimo įvykiuose ir mokėjo juos dailiai sudėstyti ant popieriaus. Vieną tokią kaimo istoriją, parašytą Petro Blažio, įdėjau į Aiteitį, kai ją redagavau. Buvo tai "Ožys", po kuriuo jisai pasirašė P. Šelvyčio slaptyvardžiu. Ar vėliau jisai neataušo, negalėčiau pasakyti, nes išsikėlė ir bene tarnybėlę kur gavo. Bet anomis dienomis jisai ryte rijo viską apie literatūrą. Atsimenu, kartą jam iš Fričės istorijos parodžiau Goethę. Pirmą kartą pamatęs didįjį vokiečių, jisai taip nustebė, kad valandėlę žodžio nepratarė. O paskui pasigėrėdamas atsiliepė: "Kaip Pūstapedskis!". Jeigu nežinote — žydai Pūstapedskiai Vilkiškyje prie katedros turėjo trijų aukštų mūrus, ir vienas iš brolių tuose namuose pardavinėjo knygas. Šviesus buvo tai žmogus. Vieną rudens dieną, kai tėtis turguje pardavė žąsis, aš, iš jo išsipašęs magaryčių, pas tą Pūstapedskį nusipirkau Jeronimo Ralio verstą "Odiseją" ir Cooperio "Paskutinį Mohikaną". Esu be galo dėkingas tėtiui, kad jis man tada į rankas įdavė Homerą. Nežinau, kur ir šiandien aš pasaulyje rasčiau gražesnę knygą už "Odiseją". Pirkau ją pas Pūstapedskį. Vėliau, kai jau įkirs-

dė esąs Aleksandras Tarasovas. Jisai gražiai atrodė, poetiškai šukavosi plaukus ir rašė skambius posmus. Jie buvo taisyklingi ir mielai atsidurdavo moksleivių laikraštįje. Bene iš penktos klasės jisai išėjo, — ir į Olimpą jisai neįkopė, visai nuščiuvęs.

Antras panašus į tikrą poetą buvo Pijus Matukaitis. Jisai buvo žemesnėje klasėje, skendė jo kažkokiam Putino simbolizme ir gebėjo dramatiškai deklamuoti. Rašė ir patsai, — apie bokštus, gintaro pilis ir panašias viršūnes. Paskui jis iš gimnazijos išstojo, pakriko ir pateko į bėdas, kurias esu trumpai kitur minėjęs. Iš jo mūsų taip nieko ir neišėjo...

Į literatūros kelią žengė kiti, ir kartais visai netikėti. Stai Aleksandras Arminas. Su juo mes viename suole sėdėjom — ir kad aš būčiau tada užuodęs, kad ilgainiui jisai bus kelių poezijos rinkinių autorius Venancijus Ališas. Zinantieji tada pasakojo, kad jisai būsiąs ano garsaus Petro Armino gimnaitis. Vėliau pats pragydo, svečiose žemėse susiradęs nuosavą poezijos kelią.

Netikėta buvo ir Petronėlė Orintaitė, iš vyresnės klasės. Ji andai liepsnojo socialinėmis problemomis. Visuomenininkų tarpe žvaigždės buvo Stasys Kudirka, dabar gydytojas Lietuvoje, Kazys Povilaitis ir dar kiti aukašurniai. Mes gi turėjome gimnazijoje literatų būrelį. Dar ir šiandien atsimenu, kaip atėjusi į vieną mūsų susirinkimą, barė mus Petronėlė Orintaitė. Oi barė ji mus ir mokė: Esą, jūs dūdelėmis švilpti išgalvojote, kai aplink tiek problemų... Mes, literatai, jai taip pigiai nepasidavėme. Bet nūn man svarbu ne tai. Norėjau tik išskirti, kaip visuomenininkė Petronėlė Orintaitė vėliau įsibrido į literatūros barus, rašydama knygas. Jose atsiliepė ir ankstesnis jos socialinis jausmas, nes vis lietė opesnes problemas.

Vidurkį tarp socialinių veikėjų ir literatų gražiai išlaikė mano bičiulis Petras Karuza. Jo poezija mums ir dabar pasiekiamą, bent antologijose. Būdamas gimnazijoje, jisai žymėjos kaip geras kalbėtojas, kuriame žodžiai plaukė plaukė. Nenuostabu, kad jis vaikščiodavo su paskaitomis po pavasarininkų ir kitų susirinkimus, — saulė

Kazys Bradūnas

LUNARIS

Brangių metalų briaunomis
Blyksni šviesa.
Nei rasos,
Nei žolės
Mėnulys.

Tiesia ranką žmogus
Į tolimą, tamsią žemę...
Dumksis širdis
Nusikendusio
Varpo
Dūžiais

Jeigu paprastas medis
Pravirktų ašarom,
Kurį negalėtum vadinti rasa,
Ką tu sakytum,
Jeigu paprastas medis skystų
Atsiskyrimo skausmu.

Kūnas ir kraujas lengvėja,
Kaip duona ir vynas
Paskutinėje vakarienėje...

O, Geroji Dvasia,
Drugelio sparnais nešanti
Dangų ir Žemę,
Gražink mano kūnui ir kraujui
Suaugę, tikrąjį svaj...

šviestų, ar darganos dergtu. Tik jaunatvės energija galėjo tokius kalnus verst: ir gerai mokytis, ir į gimnaziją iš kaimo kasdien vaikščioti, ir paskui dar plačias apylinkes su savo žodžiu apskirti, ir pagaliau eiles rašyti. Petras Karuza jau ir anuomet savo eilėse buvo pakrypęs į modernesnius vėjus.

Dar vienas toks vaikščiotojas buvo Motiejus Lukšys, kuris dabar turėtų mokytojauti Lietuvoje. Jisai buvo iš neturtingų namų, rodos, iš Poecviečio dvaro kumečių, — iš tų pat apylinkių, kur gimė literatūros istorikas Vladas Dubas ir mū-

Julija Švabaitė

Albinas Baranauskas

Vilkiškio miestas žiemos pavakare

sų šaunusis dainininkas Stasys Baras. Mokslo metais Motiejus Lukšys gyveno Vilkiškyje. Bet vienu tarpu jisai į gimnaziją vaikščiojo iš namų, — apie dešimt kilometrų į vieną ir į kitą pusę. Motiejus Lukšys vėliau, jau būdamas mokytoju, parašė keletą knygų vaikams.

Literatūra domėjosi ir Matas Jurkynas, nors paskui jisai atsidėjo kalbai, kaip ir Juozas Senkus iš mano apylinkių.

Anomis dienomis iš anų vietų jau buvo du triukšmingi poetai — Salys Semerys ir Juozas Tysliava. Pirmasis atvažiuodavo atostogų, ir teko jį matyti, aukštą, tamsaus veido ir kažkaip ramų, — visai netoki trenksmingą, kaip iš jo lyrikos būtų galėjęs laukti. O Juozas Tysliavos man taip ir neteko išvysti Vilkiškio mieste. Bet jo "Zaltvykščių" garsas jau skiedėsi ir tarp gimnazijos mūrų.

Toje gimnazijoje mums istoriją ir religiją gražiai aiškino dabartinis prelatas J. Gutauskas, šiandien gyvenęs Škotijoje. Paaiškęs po slaptyvardžių, savo poezijos jis spausdino "Zidinyje", o ir pokario laikais plunksnos nepalaido. Taigi, ir jį reikia priskaityti prie tų netikėtųjų.

Nūn būtų metas, kad kas nors, išvestas iš kantrybės, pasiteirautų: "Pasakoji ir pasakoji, o vis neprieini prie stambiosios paukštės — Salomėjos Nėries!"

Gimnazijoje su ja nebuvom pažįstami, nors toje pačioje klasėje kurį laiką mokiausi su jos sesute ir su broliu. Pati Salomėja buvo aukštesnėje klasėje. Žinojau, kad ji rašo, ir jos eilių skaitydavau ateitininkų šaunafuotame leidinyje. Pirmą įvertinimą apie jos lyriką man davė Kazys Matijošaitis: "Ji rašo gerai". Iš gimnazijos laikų apie ją man labiausiai niūksio tokis vaizdas: stovi ji viena sau koridoriuje, nuosali, savo pasaulyje užsidariusi, paslaptinga. Tokis tylus ir nuosalus jos paveikslas ligi šiol mane lydi, nors paskui, Kaune, teko su ja šnekti ir apie poeziją pabyloti. Ji ir paskui būdavo užsidariusi, o jei ką sakydavo, tai trumpai, lyg varžydamosi, lyg nenoromis atverdamas, kas buvo širdyje susitvenkę. Šypsodavosi irgi paslaptingai ir droviai, lyg jai tai nederėtų, ar lyg varžytųsi. Jos karalystė buvo drąsi svajonė ir daina...

Buvo ir kitų... Žemesnėje klasėje šmestelėjo Izabelė Blaždžiūnaitė, greitai išėjusi į Marijampolės gimnaziją. Traukė ją lyrika ir novelė, kol apkėrė ją dainavimo menas, išvedęs ją į operos žvaigždes.

Atėjo diena, kai mes išsiblaškėme iš Vilkiškių gimnazijos. Tačiau pasiekdavo gandas apie naujus balsus ir naujas dainas tarp tų sienų, su kuriomis jau buvome atsiveikinę. Iš tokių naujų giesmininkų vieną minėjo Kazį Bradūną iš garsaus Alvido, antri — Gražulį, Cėsną, Miliūną, Augustinavičių - Auginą ir kitus. Dar vėliau Albinas Baranauskas paėmė mūsų grožinės prozos vėliavą, o šiemet Lietuvoje miręs K. Kubilinskas įsmeigė ir vil-

(Nukelta į 4 psl.)

Vilkiškio katedra

LAIKE IR GYVENIME

Chardin susidomėjimo ženkle

Ryšium su Vatikano įspėjimu Gandillac'ui, kuris pažinojo Chardin asmeniškai, Gandillac s. m. liepos 7 d. Le Figaro Litteraire pateikia keletą savo minčių apie jį. Anot Gandillac, Chardin užima dabar panašią vietą, kaip savo laiku Bergson. Tačiau Bergson buvo apšauktas mokslo priešu, jausmo ir intuícijos teoretiku, kai tuo tarpu Chardin turi visą mokslininko prestižą savo pusėje. Bet abu jie norėjo tokios filosofijos, kuri būtų taip tiksliai, kaip griežtieji mokslai, ir abiemis evoliucijos idėja buvo pagrindinė.

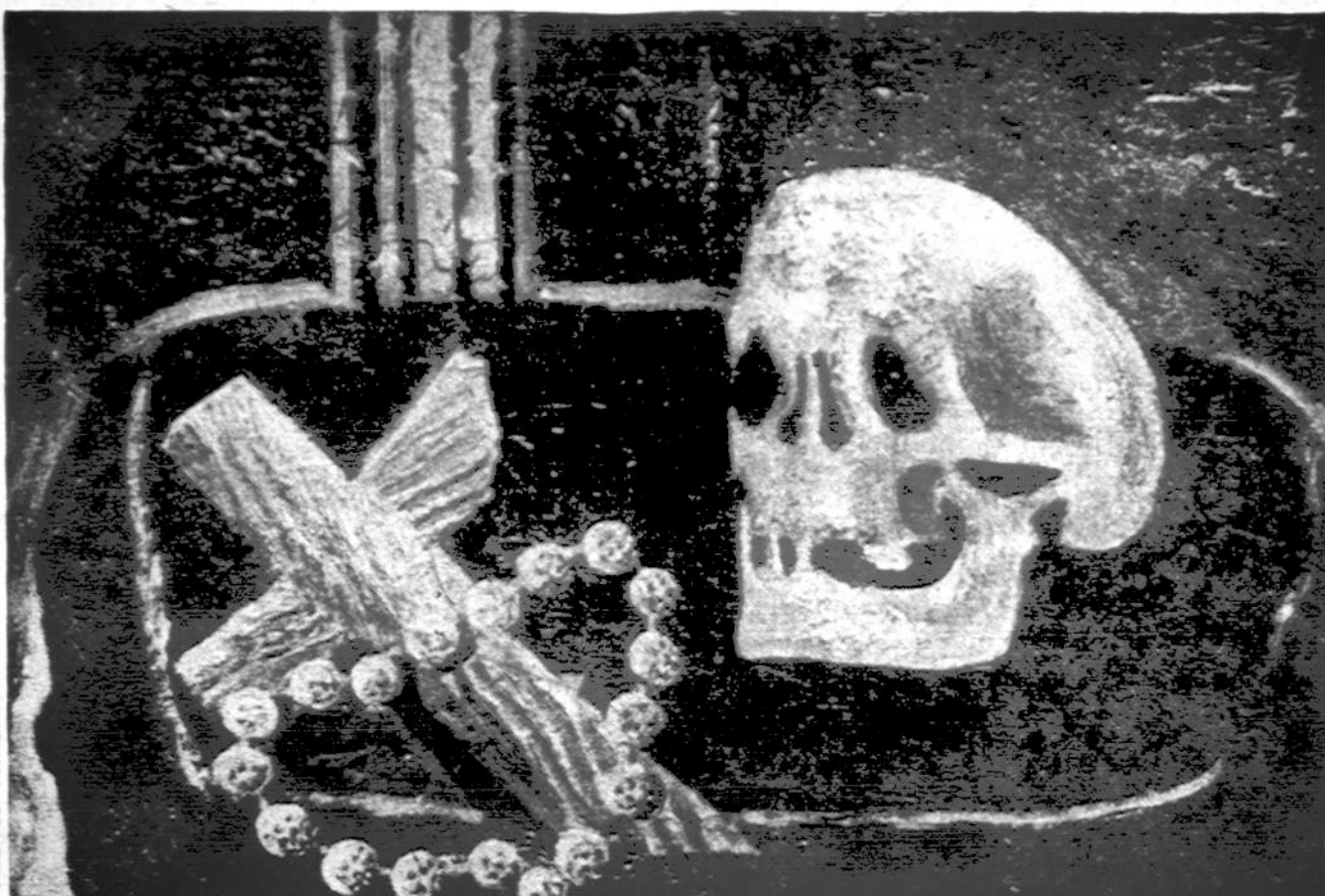
Gandillac prisimena, kaip vienas tikintysis susirūpino, jog Chardin neužakcentuoja nei Ievos, nei Adomo, nei rojaus, kuriuos viduramžiai taip tampriai surišo su gimtosios nuodėmės dogma. Chardin šitai mažiau rūpėjo. Jam buvo įdomesnis klausimas, kaip žemiška būtybė galėjo išsivystyti taip, kad ji skirta nežemiškam likimui.

Po Chardin mirties pasipylė spaudos banga, kuri suvulgariavo jo subtilias ir miglotesne kalba išreikštas mintis. Didžia-

sią klaidą padarė tie, kurie su-prato jo "fenomeno aprašymą" kaip metafiziką. Chardin stebi faktą, nors jo stebėjimas peržengia empirizmo ribas intuícija. Taip pvz. Chardin pa-ėmė savo laikų mokslinę teori-ją, kad medžiaga vystosi į di-desnį sudėtingumą ir teigė, jog ji vystosi tuo pačiu į sąmonin-gumą. Ir nors Chardin buvo nu-sivylęs išmokta pseudo - tomis-tine teologija, jis liko teologu gryniausia prasme — tokiu, ku-ris kalba apie Dievą.

Chardin yra pasisėmęs daug minčių iš Šv. Rašto, ypač iš šv. Povilo, mąstydamas apie žmo-gaus kūrybą, mistinio Kristaus Kūno misteriją, ir pasaulio pa-baigos viziją.

Pasaulį jis matė vis didėjan-čią socializaciją, didesnę širdžių ir protų vienybę ir tuo pačiu visų evoliucinių procesų artėji-mą prie vis aukštesnės koncent-racijos ir sudvasėjimo. Tos idė-jos pagautas, jis buvo toks di-telės optimistas, kad džiaugėsi net atominė bomba, kadangi ji buvo įmanoma tiksliai kolekty-

Georges Braque

Natiurmortas

G. Braque, prancūzų tapytojas, vienas iš žymiųjų moderniojo meno šulų, savo kūbistinės tapybos kryptimi giliai paveikęs visą Europos meną.

vo labai sudėtingame bendrame darbe.

Chardin buvo maldos ir meditacijos žmogus, pasinėręs į mistiką ir vizijas. Filosofai mėgina dabar iš jo palikimo pada-ryti sistemą, kuri, atrodo, jau pradeda jaudinti pasaulį. Gan-dillac primena, kad ir tomizmas savo laiku šitai padarė. Ir Va-tikano įspėjimas yra tik pata-riantis ir švelniai įspėjantis, bet netrukdamas išstudijuoti įdomius ir vaisingus Chardin veikalus. Gandillac jaučia, kad iš Chardin trykšta pranašo dvasia ir kad jis yra, gal būt, naujojo tipo šventasis.

Tarp Vilkaviškio literatų

(Atkelta iš 3 psl.)

ky literatūros gairė. Taip Vil-kaviškio literatų tradicija pasi-liko gyva ir įdomi.

Kai dabar miniu žmones, ku-riuos andai regėjau iš savo ma-žos kėrtės, vieni iš jų atsišau-kia jau iš anapus horizontų, ki-ti vėl rymo nutilę ir nepraby-la, nors tebėra mūsų tarpe, o kiti bruzda ir triūšia mūsų kul-tūros baruose. Ir šią atsimini-mų valandą jaučiu, lyg mane būtų aplankiusi tyli ir gera mi-nia, — visų tų mūsų kampo žmonių, kuriuos viliojo kūry-bos kibirkštis.

• Vėl nuostolis amerikiečių literatūrai. Praėjusiame Darbo Dienos savaitgalyje, neatlaikęs širdies atakos, mirė vienas ryš-kiųjų moderniosios amerikiečių

poezijos atstovų Edward Estlin Cummings. Mirė 67 metų am-žiaus, palaidotas Forest Hill ka-pinėse Bostone. Ryškiausias jo palikimas yra visa eilė poezi-jos rinkinių, parašytų dažnai kraštutiniai moderniu braižu. Cummings taipgi rašė proza, būdamas ir neblogu dailininku.

ir
APDRAUSTA

Didesnis uždarbis už santaupas, paremtas 48 metų patyrimu ir JAV valdžios agentūros apdrauda.

MIDLAND SAVINGS
4040 Archer Ave. • Chicago 32

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS
K. GINEITIS
3255 S. Union Ave., Chicago 16
Tel. Victory 2-0105
Vertimai — Pilietybė — Laiškai
1 dol. 25 ct. val. — privačios

Paskolos, perkant namus, daromos ilgiems terminams ir žemais nuomlėmis mėnesiniais išsimokėjimais.
Dėl informacijų, kreipkitės į
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas
2202 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

10%, 20%, 30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir auto mobilio pas
FRANK ZAPOLIS
208 W. West 95th Street
Chicago 42, Illinois
Tel. GA. 4-8654 ir GL. 6-3539

MOVING
R. SERENAS perkrausto bldus ir kitus daiktus. Ir iš toli. Miesto leidimai ir pilna apdrauda.
2047 W. 67 Pl. WA 5-8063

MOVING
J. NAUJOKAITIS
Ilgų metų patyrimas ir apdraustas perkraustymas
WA 5-9209 Chicago, Ill.

VALYMAS
KILIMAI, APMUŠTI BALDAI valomi. Sienos valomos ir dažomos — J. Rudis
Tel. Cliffsides 4-1050

MOVING
Apdraustas perkraustymas ir įvairių atstatimų
A. VILIMAS
3415 S. Lituania Ave
Tel. FRontier 6-1882

DAINA ELECTRONICS
TV - RADIJAI - JUOST. REKORDERIAI
STEREO FONOGRAFIJ - PLOKŠTELĖS
ANTENOS - BATERIJOS - LEKSIJOS
EL. VIRT. PRIETAISAI - LAIKRODŽIAI
Viskam žemiausias kainos ir garantija
3321 S. Halsted St. - CLIFFSIDE 4-5665

TELEVIZIJAS
paprastas ir spalvotas nebrangiai taisyti. Už patarnav. vietoje \$3.00, už dirbtuvės darbą — \$10.00 ir da-lyja. Pigios paveiklinės imenos

J. MIGLINAS
2549 W. 69th St. II. A. PR 6-1063

VARGAS SU ELEKTRA?
— Perdegta kamščiai — "fuses"?
Skambinkite bet kuriuo laiku —
LAKE TOWN ELECTRIC CO.
5656 S. Kenneth Ave. RE 5-2040

Platinkite "Draugą".

Kiekvienas mokslininkas žino, kad mokslas turi savo ribas, ku-rios žmogaus pažinimui yra ne-peržengiamos. Tik tikėjimas į aukštesnę Eysbę, kurios mes tu-rime klausyti, duoda mums drą-sos gilintis į gyvenimo paslaptis.
G. Marconi

SOPHIE BARCUS RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS

Kasdien nuo pirmadienio iki penk-tadienio 10 iki 11 val. ryto. Šeštadi-niais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto. Vakaruškos pirmad. 7 val. vak.

VISOS PROGRAMOS IŠ WOPA
1490 kl. I AM ir 1027 mg. FM
Tel. HEmlack 4-2113
7139 So. Maplewood Ave.,
Chicago 29, Ill.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

(Licensed by NESHPOSILTORG)

Paskubina jūsų siuntinius jūsų draugams ir giminėms
bet kurią SSSR dalį.

Siuntiniai **APDRAUSTI** — PRISTATYMAS GARANTUOTAS —
— **GAVĖJAS NIEKO NEMOKA** —
Visuose mūsų skyriuose: Jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų moteriškiems ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutaupysite, negu pirksdami kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų, tinkamų siun-tiniams, pigiau negu bet kur kitur.

Dėl nemokamų kainoraščių ir papildomų informacijų rašykite arba aplankykite mūsų jums artimiausį skyrį:

NEW YORK 3, N. Y.	39 Second Avenue	Tel. CH 3-2583
NEW YORK 11, N. Y.	135 W. 14th St.	Tel. AL 4-5456
BROOKLYN 11, N. Y.	370 Union Avenue	Tel. EV 4-4952
BUFFALO 6, N. Y.	332 Fillmore Ave.	Tel. TL 6-2674
BROOKLYN 7, N. Y.	600 Sutter Ave.	Tel. DI 5-8808
Woodhaven 21, N. Y.	84-17 Jamaica Ave.	Tel. VI 3-1477
PASSAIC, New Jersey	176 Market St.	Tel. GR 2-6387
PATERSON 1, N. J.	99 Main Street	Tel. MU 4-4619
*VINELAND, N. J.	W. Landis Av. (Greek Orthodox Cl. Bldg.)	Tel. FO 3-8569
LAKEWOOD, N. J.	126 4th Street	Tel. FO 3-1797
NEWARK 3, N. J.	128 Springfield Ave.	Tel. ES 2-4685
IRVINGTON 11, N. J.	762 Springfield Ave.	Tel. CH 4-4724
HARTFORD, Conn.	132 Franklin Ave.	Tel. LO 2-1446
NEW HAVEN, Conn.	509 Congress Ave.	Tel. PO 5-5892
PHILADELPHIA 23, Pa.	525 W. Girard Ave.	Tel. HU 1-2750
PITTSBURGH 3, Pa.	1015 East Carson St.	Tel. TO 1-1068
CLEVELAND 13, Ohio	904 Literary Road	Tel. 070-2 IR
Youngstown, Ohio	21 Fifth Ave.	Tel. SW 8-2868
WORCESTER, Mass.	174 Millbury St.	Tel. GL 8-2256
GRAND RAPIDS, Mich.	606 Bridge St. N.W.	Tel. VI 1-5355
DETROIT, Michigan	7300 Michigan Ave.	Tel. TO 7-1575
HAMTRAMCK, Mich.	11333 Jos. Campau	Tel. BR 8-6966
CHICAGO 22, ILL.	2222 W. Chicago Ave.	Tel. WA 5-2737
CHICAGO 8, ILL.	3212 S. Halsted St.	Tel. AN 1-2994
Los Angeles 22, Cal.	960 S. Atlantic Blvd.	Tel. FI 6-1571
SAN FRANCISCO, Cal.	2076 Sutter Street	Tel. PL 6-6766
WATERBURY, Conn.	6 John Street	Tel. CH 9-6245
ATHOL, Mass.	61 Mt. Pleasant St.	Tel. LI 2-1767
BOSTON 18, Mass.	271 Shawmut Ave.	

* Visiškai skyrius atidarytas penktad., šeštad. ir sekmadieniais

GERAS BIZNIS PAS BALZEKĄ

DU LAIMINGIAUSI VYRAI CHICAGOJE
Stanley Balzekas, Sr. ir Stanley Balzekas, Jr.

Mes esam kupini džiaugsmo, dėl nepaprastos reakcijos ir palankumo, parodyto mūsų naujiems automobiliams. Tokiu būdu, dar kartą mes siūlom puikų automobilių pasirinkimą kainomis, kurios yra jums prieinamos. Ateikit greitai ir įsitikinkit, kaip mes išlaikėm puikią 45-ųjų metų biznio reputaciją Chicagoje. Nėra reikalo keliauti mylias ieškant geriausio pasirinkimo ir patarnavimo — **BALZEKAS** yra didžiausias Chrysler, Imperial, Plymouth, Valiant, Studebaker ir Lark pardavėjas Chicagoje.

1962 **VALIANT \$1695** New 1962 **CHRYSLER \$2964**
1962 **PLYMOUTH \$1795** 1962 **IMPERIAL \$4195**

BALZEKAS MOTORS
4030 Archer Avenue. Telef. VI 7-1515

SKIP'S SELF SERVICE Liquor Store

5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202
SEPTEMBER — RUGSEJO 6, 7, 8 D. D.

BARON VON KLUEG IMPORTED	
GERMAN BRANDY	Fifth \$3.89
LEMON ICE LIQUEUR, 70 Proof	Fifth \$3.79
LIEBFRAUMLICH, SCHWARZE KATZ, MOSEL-BLUEMCHEN 1959 VINTAGE GERMAN WINES	
	Fifth \$1.59
GRAIN ALCOHOL 190 PROOF U. S. P.	
	Fifth \$4.89
RICCADONNA Imported VERMOUTH	
Dry or Sweet 30 oz. Bottle	\$1.19
CRAWFORD'S IMPORTED SCOTCH WHISKEY	
	Fifth \$3.98
CANADA HOUSE CANADIAN WHISKEY	
	Fifth \$3.59
PIERRE CARTIER IMP. FRENCH WINES	
BARSAC or GRAVES (Close out)	Fifth .98c
PFEIFFER PREMIUM OR NECTAR BEER	
Case of 24-12 oz. Cans.	Case \$2.79
HAMM'S, PABST, OLD STYLE, BUDWEISER, MILLER, SCHLITZ, Case of 24-12 oz. cans	
	\$3.89

VALANDOS:
Pirmad. nuo 12 iki 8 popiet
Antrad. nuo 9 iki 4 popiet
Trečiad. uždaryta visą dieną
Ketvirtad. nuo 9 iki 8 popiet
Penktad. nuo 9 iki 8 popiet
Šeštad. nuo 9 iki 12:30 n. n.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
6245 South Western Avenue. Chicago 36, Illinois GROvehill 6-7575

Chicago Savings bendrovės naujai padidinta įstaiga su dviem kie-mais automobiliams užima 290 pė-dų plotį. Tai viena įdomiausių ir mūsų klientų patogumui puikiau-siai įrengta įstaiga Chicagoje. Aukšti dividendai, apdraustas sa-gumas, skubus ir malonus patar-navimas.

Taupykite ir skolinkite pinigų Amerikos Lietuvių Sostinėje — Marquette Parko apylinkės centre

Current Dividend up to 4 1/4%

Tarptautinės literatūros premijos

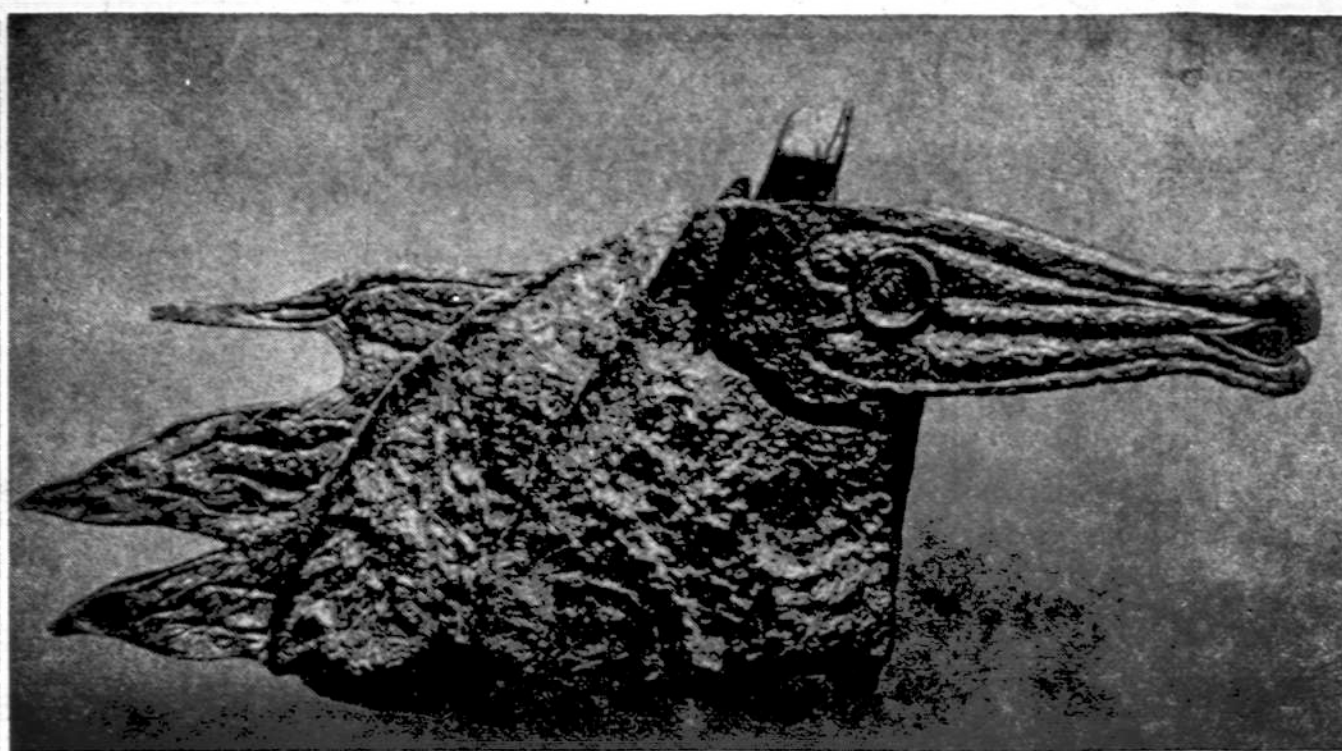
Vis dažniau pasigirsta balsų, jog Nobelio premija esanti pasenusi. Nobelio premija už literatūrą normaliai gauna tarptautiniai išgarsėjęs rašytojas, kuris, galima sakyti, jau yra baigęs savo literatūrinę karjerą. Ji pagerbia iškiliai pasireiškusių praeitį, nieko reikšmingesnio nežadėdama ateičiai. Tačiau daugelio rašytojų aukščiausias kūrybingumas, pasireiškiantis gyvenimo vidurkelyje, kai jis dar lemiama įtaigoja jauniesiems rašytojams, ligi šiol retai susilaukdavo tarptautinio pripažinimo.

Dabar gi, prieš dvejus metus įsteigtoji "Tarptautinė leidėjų premija" kasmet skiriama Formentorui, Balearų salose. Ją skiria rašytojai ir kritikai leidėjų vardu. Taigi leidėjai įsteigė Formentorą premiją, kuri tačiau nenešioja net jų vardo.

Formentor premija duodama už rankraštį. Ji laikoma atradimo premija. Kasmet trylika leidėjų išleisdžia praeitais metais laimėjusio autoriaus knygą. Tuo būdu jie užtikrina jaunam autoriui sensacinį debiutą. Prieš do jis gauna 10,000 dolerių avansą, o vėliau honorarą už leidimą išversti į veikalą į trylika kalbų ir nuosimčius nuo parduotų knygų egzempliorių. Pirmaisiais metais ją laimėjo ispanas Juan Garcia Hortelano už romaną "Vasaros audra", o šiais — italė Dacia Maraini už romaną "Atostogos".

Premijos paskyrimas panelėi Maraini tapo dideliu tarptautiniu skandalu, kurį sukėlė pati italų delegacija. Dėtykas toks, kad panelė Maraini, jauna, graži moteris, bet, deja, menka rašytoja. Tačiau ji turėjo labai stiprų užtarėją — pagarsėjusį italų rašytoją A. Moravia, naudojį visą savo įtaką, kad Formentor premija būtų paskirta jo globotinei. Ligi šiol A. Moravia, remiamas kairiojo sparno rašytoju, praktiškai buvo šių dienų italų literatūros diktatorius. Posėdžio metu du žymūs italų rašytojai (Giuseppe Berto ir Giancarlo Vigorelli) pareiškė, kad "labai nedora taip švelniai, gražiai ir žadančiai rašytojai, kaip panelė Maraini, duoti tokią svarbią premiją. Jeigu jos rankraštis būsių išverstas į kitas kalbas, mes italai turėsime rankomis užsidengti veidus". Kitas kritikas, italų profesorius vienam Amerikos universitete, pareiškė, kad Moravijai turėtų būti taipgi gėda remti tokią menką rašytoją. Išsikeidęs Moravia savo nemandagia kalba, kumščiu daugyminių stalą ir savo draugų užgauliojimai labai pakenkė sau pačiam. Laukiama, kad visa tai galutinai susmukdys ligi šiol turėtą jo diktatorišką galią italų literatūroje. Šio skandalo išdava — italų leidėjas Einaudi jau nebespausdins panelės Maraini romano.

Kaip iš šio epizodo matyti, Formentor premijos teisėjai (rašytojai ir kritikai) suklydo. Žinoma, negalima laukti, kad kasmet atsirastų nežinomi genijai. Tačiau prie jų suradimo ši premija, tikimasi, daug kuo prisidės. Jos sudarytojai laiko ją rašytojo tikrojo pripažinimo premija. Tuo būdu po Nobelio premijos Formentor yra ant-

Georges Braque

Žirgo galva

roji svarbiausioji tarptautinė literatūros premija.

Labai savotiškai sudaryta jos jūry komisija. Trylika leidėjų, susiskirstę į septynias delegacijas, kiekviena su vienu balsu, nepaisant, kiek joje narių. Pavyzdžiui, vokiečių delegaciją sudaro trys nariai, prancūzų penki, o italų dešimt. Daugumą delegacijų sudaro kritikai, tuo tarpu kai italų — jų žymiausi rašytojai.

Premijos statutas reikalauja preliminarinio balsavimo prieš

galutinį, norint sumažinti kandidatų skaičių.

Skaitytojams gali būti įdomu, ką trylikos šalių specialistai laiko šių dienų literatūros žymiausiais atstovais. Prancūzų literatūroje pabrėžiamas Alain Robbe Grillet, Claude Simon, amerikiečių — Katherine Anne Porter, John Updike, ispanų — Camilo Jose Cela, Ana Maria Matute, pietų amerikiečių — Alejo Carpentier, brazilų — Guimarães Rosa, italų — Giorgio Bassani, Pier Paolo Pasolini,

vokiečių — Uwe Johnson, švedų — Sara Lidman, indų — V. S. Naipaul.

Šių metų tarptautinę leidėjų premiją skiriant, buvo taipgi užakcentuota anglų rašytojas Samuel Beckett, argentiniečių Jorge Luis Borges ir vokiečių Uwe Johnson.

P. G.

Jeigu nesate padaryti, taip sakant, iš tos pačios medžiagos, kaip jūsų nedegamos spintos, pakilkite, pagaliau, augščiau — laimėti tą nepalyginamą turtą, kuriuo yra meilė. — G. Papini

Žmonės girti Dievu

Nauja pažūra į žmogų ir jo praeitį

Krikščionybė jau buvo gimusi prieš tris šimtmečius, kai Egipte, Palestinoje ir Sirijoje pasirodė tie žmonės, "girti paslaptimi ir Dievu", kurie nuėjo į dykumą nusikratyti savo žmogiškos būklės ir žemiško gyvenimo, paskęstant dieviškoje kontempliacijoje.

Kai pasaulis eina į savęs susižlugdymą, kiekvienas lai skuba save susinaikinti, nusikratyti savo kūniško apvalkalo ir žengti į dvasinę palaimą. Tai kelias, vedąs į dykumą per badą, troškulį, tamsą ir kūno bei širdies gundymus. Tačiau mirti pasauliui reiškia leisti į dvasinį nuotyki, kuriame negalima nenubaustam džiaugtis akinančia šviesa. Tų "tremties atletų" žavūs tekstai mum ryškiai parodo bandymus, kur kalama "toji širdies ir minčių tyla", kurios dėka žmonės tampa panašūs į angelus.

Kodėl tame IV šimtmečio Egipte atsirado daug norinčių pasitraukti iš žmonių bendruomenės ir dykumoje vykdyti pirmuosius tikrai dieviško gyvenimo žygius? Kas buvo tie žmonės ir kaip jie gyveno? Ko-

DRAUGAS, šeštadienis, 1962 m. rugsėjo mėn. 8 d.

5

kios buvo tos patirties išdava, kas Jacques Lacarriere savo tiek tiems, kurie ją pergyveno, tiek vėlesnėm generacijom, kurios nepaliauja apie tai svajojusios? Tokios yra temos, kurias nagrinėja prancūzų istori-

Auto Išstepimas

tik **50** ct.

RUGPČIO IR RUGSEJO MĖN. Jūs nesate įpareigoti ką nors pirkti, tik atsineškite šį skelbimą.

WESTERN AUTO SALES & SERVICE

4318 S. Western Ave., LA 3-1790
— D — Sav. Steponas Ščerba

GRADINSKAS

J. G. TELEVISION CO.
2512 W. 47th St., FR 6-1998
TV, RADIJAI, HI-FI, VESINTUVAI
Pardavinimi-taisymai Sekm. uždaryta

Follow In
St. Francis Footsteps ...

CARE FOR THE SICK AND THE POOR!

The Sisters of the Third Order of St. Francis, Peoria, Illinois, invite generous young women to join them in this field of love and labor for Christ. The community's hospitals are located in Illinois, Iowa, and Michigan; schools in Illinois. Write today for information.

Mistress of Novices
Mount Alverno Novitiate
2327 W. Harding Avenue
Peoria 5, Illinois

4 1/2%

5%

current dividend on investment bonus
4 1/2% DIVIDENDU MOKAM PAGAL VISAS TAUPYMO SĄSKAITAS
Už 4 metų investavimo bonus mokame 4 1/2% dividendų kas pusmetį ir dar išmokėsime po 1/2% už kiekvienus metus, 4 metams praėjus.
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 ARCHER AVENUE, CHICAGO 32, ILLINOIS
Valandos: Pirmad., antradi., penktadi., ir šeštadi. 9 v. r. — 4:30 p. p.
Trečiadi., uždaryta; ketvirtadi. 9 v. r. — 8 p. p.

Vacys Scerba, Vacys Motor Sales vedėjas

1961 OLDS, 4 Dr. H.T. Air
Cond. Full Power...\$2,795.00
1961 CHEV. IMPALA
4 Dr. H.T. \$2,095.00
1961 OLDSMOBILE
STARFIRE \$2,995.00
1960 CHEVROLET
CORVAIR \$1,095.00

Taip pat parūpiname ir naujus 1962 mod. įvairių firmų už pigesnę kainą nei kitur.

DUODAME 6-į mėnesių garantiją už bet kurių metų automobilius, kuriuos mes parduodame.

VACYS MOTOR SALES
6516 S. Western Ave., Chicago 36, Tel. WA 5-5121

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

TURI DVI KRAUTUVES CHICAGOJE:
BRIDGEPORTE, 3207 S. Halsted St., Victory 2-4226

Vedėjas E. RUDAITIS

FURNITURE CENTER, INC.
MARQUETTE PK., 6211 S. Western, PROSPECT 8-5875

Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmad. ir ketvirt. nuo 9 iki 9:30; kitom dienom nuo 9 iki 6 v. v.
Liepos ir rugpjūčio mėn. abi krautuvės sekmadieniais uždarytos
Penktadienio vakare iki 9:30 valandos vakaro atidaryta tik
6211 South Western Ave. krautuvė

KVIECIAME APLANKYTI MŪSŲ NAUJAS PATALPAS

CRANE SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

B. R. PIETKIEWICZ, Prez.

2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING

4 1/2%

Naujas ankštas dividendas numatomas
mokėti ant investavimo sąskaitų nuo vasario mėn. 1 d., 1962 m.
PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 1 r.
VALANDOS: PIRM. ir KETV. 9 v. r. iki 8 p. p.
ANTRAD. ir PENKT. 9 v. r. iki 5 p. p.
ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. Trečiadi. uždaryta.

Morris B. Sachs Inc.
SPECIAL SALE

REGULAR \$65
**CROMWELL
ZIP-LINER COATS**
\$48

Garsūs 3 sezonų paltai, pas Morris B. Sachs specialiomis kainomis, kurios padaro juos didžiausia vertybe Chicagoje. Gražiai pasiūti iš grynų vilnonės medžiagos, su vilnoniu išimamu pamušalu su rankovėmis, ar jas išimant, pagal temperatūrą. Įvairių naujaujų rudens spalvų ir raštų, čia parodyto stiliaus ir kitų. Didelis dydžių pasirinkimas: reguliarūs, trumpi, ilgi ir ekstra ilgi.

Apžiūrėkit šiuos paltus dabar — įsigykite vertingiausią paltą Chicagoje už \$48, perkant kreditan ar mokant pagal mėnesinį planą be ekstra išlaidų.

Morris B. Sachs Inc.

Atidara pirmad. ir ketvirt. vakare — downtown — State ir Monroe ir pietuose — 6638 S. Halsted

TERRA

Porcelanas, kristalas, stalo sidabras, brangenybės, etc.
3237 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel. 434-4660

LIETUVIŠKOJI MOKYKLA

AMERIKOS LIETUVIŲ MOKYTOJŲ S-GOS SKYRIUS

Redaguoja J. Plačas, 7045 S. Claremont Ave., Chicago 36, Ill.

Lituanistinis mokymas namuose

Štai ir mokslo metų pradžia. Ir tėvai, ir mokiniai rūpestingai ruošiasi.

Mums lietuviams rūpi lituanistinis švietimas. Neaiškinasi kodėl, nes kiekvienas lietuvis jau žino. Daugiau kalbame ir rašome apie lituanistikos mokyklą, tačiau rečiau prisimename apie vaikų mokymą namuose. Nemažas lietuvių procentas gyvena toliau nuo lietuviškų mokyklų. Ne visi gali bet kur įsteigti tokias mokyklas: ar tai dėl patalpų trūkumo, ar mokytojo nėra. Ne visi gali savo vaikus nuvežti į toli esančias lietuviškas mokyklas: ar dėl neturėjimo susisiekimo priemonių, ar darbo sąlygų. Tokie tėvai turi įsipareigoti mokyti savo vaikus namuose.

Švietimo Taryba yra išleidusi mokykloms programas, kuriomis galėtų pasinaudoti ir tėvai. Turime ir vadovėlius. Tiesa, ne visi pritaikyti naujosios programoms, tačiau kol bus paruošti nauji vadovėliai, galima naudotis ir turimaisiais. Delsti nevertėtų, nes kiekvienas metai neša didelius nuostolius lietuvių. Geriausiai pradėti nuo mažųjų. Anot lietuvių patarlės: "Lenk medį, kol jaunas". Kur kas begyventų, šiandien jau turi galimybių savo vaikus išmokyti lietuviškai. Kad ir po pusvalandį kasdien paskirdamas lietuviškiems reikalams, po kelių metų daug laimėsi.

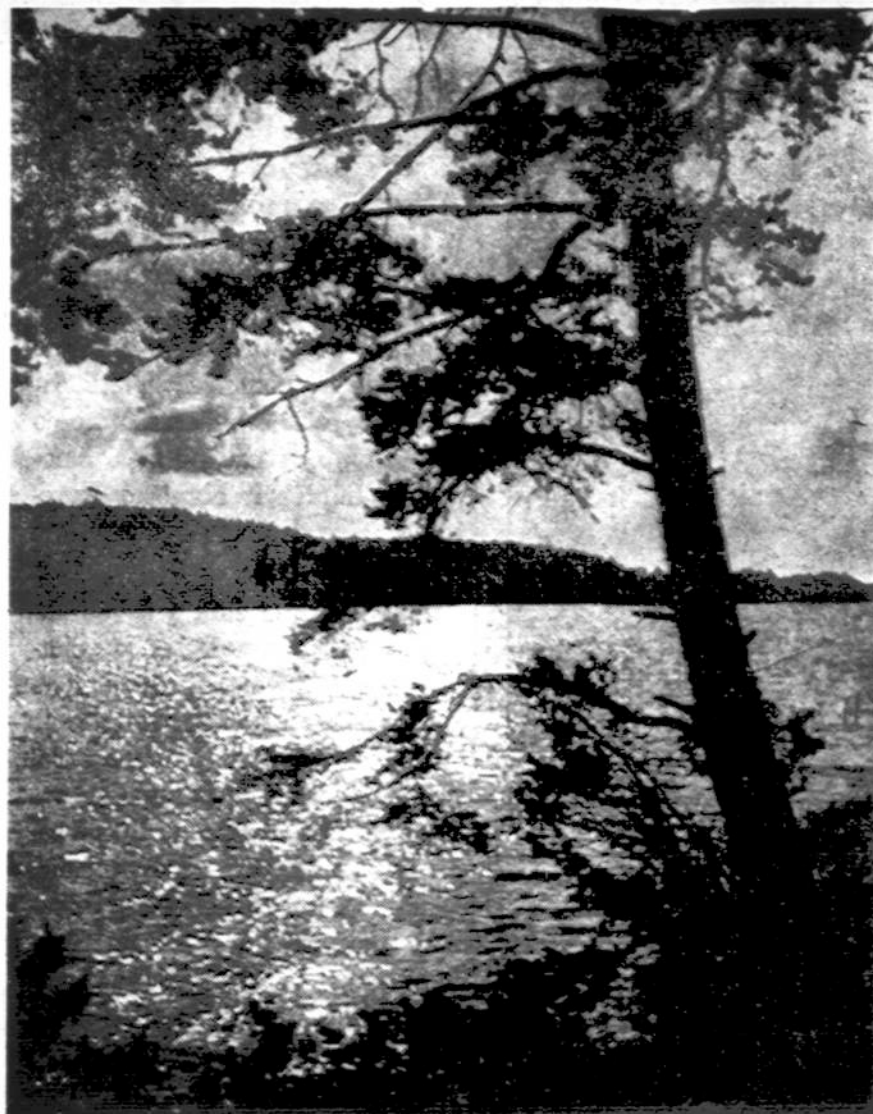
Nuodėdysiu antrą būdą mokymosi namuose. Susitarti su artimiausia lituanistikos mokykla, kad nors kartą per mėnesį atsiųstų pamokų planą. Tėvai

priziūri, kad planas būtų įvykdytas. Mokytojas ištaiso rašinius, grąžina mokiniui perrašyti. Metuose keletą kartų tėvai galėtų nuvežti vaiką į mokyklą patikrinimui. Metų gale mokinys gautų ir skyriaus baigimo pažymėjimą.

Trečias būdas, tai už akių dėstymas. Šis dėstymo būdas surištas su nemažom išlaidom. Reikia didesnio skaičiaus mokinių, kad būtų įmanoma. Lėšų trūkumas šiandien stabdo visą kultūrinį gyvenimą.

Informacijai galima kreiptis į ALB apylinkes, apygardas, lietuvišką spaudą. Pagaliau į Centrinę Švietimo Tarybą. Atsiradus daugiau norinčių gauti informacijų, Taryba išspausdins reikalingas instrukcijas ir pasiųs pageidaujantiems.

Visų pareiga yra tokiems padėti, kad lietuviško kraujo vaikas nenuotiltų nuo savo tautos kamieno. Dėkime visas pastangas, kad nė vienas jaunuolis nelytų abejingas lietuviškiems reikalams. Mokykime mokyklose, o ten negalint, nors namuose. Mokytojai gali būti kiekvienas tėvas ar motina, vyresnis brolis ar sesuo, giminaitis, senelis, senelė, invalidas ar pensininkas ir t. t. Mokyklos patalpos: gyvenamo namo kambarys, stalas ir kėdės. Reikalui esant, gali jungtis ir kelios šeimos. Taip lengvai gali būti išsprendžiamas tas klausimas ir įkuriamas lietuviškas židinys. Prisiminkim senovės "daraktorius". Tų pasiųstųjų vyrų dėka susilaukėm daug šviesių asmenybių tamsiose mūsų tautos dienose. Ne vienas iš jų buvo

Varšos pabaiga

BASTŪNĖ

ALĖ RŪTA, Los Angeles, Calif.

Mes buvome kaimynais. Jų papuršusios, jaunos pušėlės žaliavo ir mums gyvą tvorą. Kietoje rudenio pievoje, rasa ir skujomis apkrėta, tarp pušelių augo grybai; jie dažniausiai supūdavo, nors mums ausys linkytų, juos keptus iš tarp bulvių ir spurgučių kabinant. Mes tų grybų neliesdavom, nes tai

vo mūsų tautos laisvės pranašas ir lietuviškos sąmonės žadintojas.

Ar šiandien ne panašiose sąlygose gyvena mūsų tautiečiai Lietuvoje? Gyvendami laisvėje ir turėdami kuo geriausias sąlygas, privalome vykdyti mūsų tautos testamentą. Kiekvienas kankinys mirdamas sudėjo savo viltį į mus. Nejaugi mes juos apvilsime?

J. Plačas

tarp jų pušelių; jie nuo ribos neradavo, pripažindami mūsų nuosavybę. Jau vien iš to galima spėti, kad nesipykom, kaimyniškai sutarėm.

Gaila, kad vaikų amžius neatitiko. Mūsų šiečiai basi tebekrykštavo po lietaus balutes, susipešdavo ir vėl skardžiai juokdavosi, tampydavo katę už uodegos, ar smėlio dėžę žaidavo pilies valdovus ir karalaites. Jų gi mergaitė prastypėdavo taku aukštais kulniukais, ir mūsų pusę tingiai pamodama ranka pasisveikinimą.

Taip, Vilgailė jau buvo studentė, gražiai nuaugusi mergina, traukianti visų, ir kaimynų, akį. Smalsiai mes pasižiūrėdavom į atvažiuojančius į jų kiemą automobilius ir į jaunus jų keleivius. Juk mes linkėjom kaimynams gero; Vilgailės grožis turėjo kada nors atitraukti į tą kiemą puikias vestuves.

Kartą Vilgailės mama, kuri mažai iš namų išėdavo, peržengė pro pušaites sklypų ribą ir, nuleidusi galvą, įžengė į mūsų virtuvę.

— Labas.

— O, labas! Gerai, kad atėjot. Prašau sėstis. Arbatos, ar kavos?

— Nieko. Ačiū. Aš tik trumpai.

— Kodėl trumpai? Pasikalbėkim.

— Taigi, ir atėjau pasikalbėti, nors trumpai. Labai sunku vienai.

— Ar kas blogo?

— Nežinau. Kaip čia išsireikškus... Vyras dirba, mergaitės vis nėra ir nėra, tai prigalvoji visko...

Įpilu abiems kavos, atsisėdu prie šais jį, pasiremiu stalo

CAMERAS AND SUPPLIES

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS

Daug sutaupysite pirkdami čia įvairių firmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirašytus reikmenis Kalėdoms. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirma, ir ketvirt. vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street
Chicago 29, Illinois
Tel. PR 6-8998

rankomis. Kaimynės veidas išbaš, ir akys neramos.

— Lyg ir sumenkusi esate. Ar negalvojate?

— O, ne! Sveika, ačiū Dievui, bet... Bet viūje graužiūsi ir graužiūsi...

— Ko gi jums graužtis? Vyras gerai uždirba, turite gražulę dukterį.

— Tai tiesa. Bet dėl tos gražios dukters ir graužiūsi.

— Kas gi? Gal išteka?

— Ne. Bet nė namie nebūna. Eina ir eina, važiuoja ir va-

6 1/2% **MINIMUMAS GAUNAMAS** už Bažnytinį paskolų lėšų, apdraustus rezervu

Nominalinė vertė: \$100, \$250, \$500, \$1000

Rašykite: Dept. NH
INSTITUTIONAL INVESTMENT CO.
OF AMERICA
617 Texas St. Fort Worth, ED 6-8972

VOSYLIUS FOOD MART
2433 W. 69th St., Tel. PR 6-2113

Gamina ir parduoja lietuviškas rūkytas dešras, skilandžius, įvairią rūkytą ir šviežią mėsą. Liet. sūriai, saldainiai, medus, delikatesai, grocery prekės.

KVALIFIKUOTOS RANKOS ir AKYS

Ne visi valstai yra pagaminami valstų gaminių laboratorijose. Daugelį receptų mes turime išpildyti tik iš užrašų. Tokiu atveju tik tikslus pasvertimas ir išmatavimas yra labai svarbu. Kai mes išpildome receptą, Jūs galite būti užtikrinti, kad jį tiksliai išpildysime, kaip daktaro užrašyta.

Kasdien išpildydami didelį kiekį receptų, vartojame šviežius vaisius, kurie veikia pasekmingai. Turime valstų didelį pasirinkimą ir patį naujausią ir vėliausią išrašą.

DARGIS DRUG STORE
CHARLES P. DARGIS
Reg. Pharmacist

2425 W. Marquette Road
Chicago 29, Ill.
Tel. HEmlack 4-6050

VALANDOS:
Kasdien 9:30 v. r. iki 9 val. vak.
Šeštad. 9:30 v. r. iki 6 v. v.
Treč. ir sekmad. uždaryta.

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY
Manufacturers

Rankomis išpaušyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams, skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Virginia 7-7258-59

Pristatome Visokių Rūšių STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMAI MEDŽIAGA

CARR MOODY LUMBER CO.
STASYS LITVINAS, Prez.
3039 So. Halsted St.
Tel. Victory 2-1272

Apkainavimą ir prekių pristatymą teikiame nemokamai. Raštinė atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. p. p.

žiuoja. Dievas Mieliausias teži- žai pažįstamais, kad man bau-
no, kur ji būva, ką ji veikia, gu ir tiek.

— Ar negalite sudraust, kad neitų taip dažnai?

— Ar nepasisako?

— Pasisako. Bet tiek daug tų išėjimų, iki vėlumos, su ma-

(Nukelta į 7 psl.)

UNIVERSAL SHOE STORE

(Liet. batų krautuvė) YA 7-0525
(Virš 40 metų Bridgeporte)
Vėliausio stiliaus batai visai šeimai
3335 So. Halsted Street
Chicago, Illinois

Atdara: kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

JANINA ir KAZYS BALTRAMONAI
atidarė naują restoraną

RŪTA
MARQUETTE PARKE
6812 So. Western, PR 8-3493

Čia gausite lietuviškus valgius, pritaikytus jūsų skonui!

KVIEČIA VISUS ATSLANKYTI!
Atdara kasdien nuo 7 val. ryto iki 8 val. vakaro, o sekmadieniais nuo 11 valandos ryto iki 8 valandos vakaro.

SUKAKTUVINIS IŠPARDAVIMAS

Kiekvienas gauna ypatingą šventės dovaną. Dabar yra laikas prisiminti pageidavimus rudens ir žiemos sezonui Jūsų artimųjų anapus vandenyno:

VILNOS
VIETINĖS ir ANGLISKOS
PALTAMS MEDŽIAGOS
KOSTIUMAMS
BOUCLE
CHINCHILLA
VELOURS
KREPAS

KARTONAI
SILKAI
STANGRUS IR ISSIUVI-
NĖTAS, NAILONAS
CAPRONAS visų spalvų
AKSOMAS
IMPILAMS MEDŽIAGA
PAKLODEMS

Mes taip pat turim užuolaidoms, uždangalams ir baldų apmušimams medžiagas

STEIN TEXTILE CO.

616 West Roosevelt Road, Chicago 7, Ill.
TELEFONAS — HARRISON 7-3737

Nemokama vieta mašinoms už kampo į šiaurę Jefferson St., Chernin's aikštėje.

Užuolaidos ir apdengimai baldams siuvami taip pat pagal užsakymą.

STABDŽIŲ TAISYMAS BRAKES RELINED

Nuo '50 iki '58 metų mašinoms kainuoja:

CHEV., FORD, PLYM.	\$14.95
DODGE, PONTIAC, OLDS, STU.D., RAMBLER, BUICK	\$15.95
MERCURY, THUNDERB., HUDSON	\$16.95
CHRYSL., De SOTO, PACKARD	\$18.95
LINCOLN, ROADMASTER, CADILLAC	\$19.95

Zemos kainos ir čia neišvardintoms mašinoms. Pilnas hidraulinės stabdžių sistemos taisymas (cilindriai, vamzdžiai, oro šalinimas ir kt.). Taip pat tepimas, alyvos keitimas, smulkūs mechaniški pataisymai, lyginimas ir dažymas.

Nauja dirbtuvė su moderniaisiais įrengimais.

Naudokitės mūsų žemomis kainomis, garantuotu ir sąžiningu darbu.

ČESAS AUTO REBUILDERS
2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois
GRovehill 6-7777

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimė ištikus neturėsite jokių nemalonių.

GENERALINIAI AGENTAI ŠIŲ kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY
WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY

Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters

O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. Room 800
Telefonas CEntal 6-5206

NAMAMS PASKOLOS ŽEMIAUSIU NUOŠIMČIU

NERIBOTI FONDAI PASKIRTI NAMŲ IR G. I. (VETERANŲ) PASKOLOMS

- Paskolas duodame lengviausiomis sąlygomis. Mėnesinius mokėjimus pritaikome pagal jūsų išgalas.
- Turtas \$82,000,000.00
- Taupykite STANDARD FEDERAL — stipriausioje Chicago taupymo Bendrovėje, kur jūsų santaupos yra apdraustos — saugios ir neša dividendus.
- Atsargos Fondas \$7,500,000.00

Dvi automobiliai pastatyti aikštės jūsų patogumui

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4192 Archer Avenue / Chicago 32, Illinois
Virginia 7-1141

JUSTIN MACKIEWICH Sr.
Chairman of the Board

JUSTIN MACKIEWICH Jr.
President

Naujos darbo valandos: Pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. Antr. ir penkt. nuo 9 val. ryto iki 4 val. popiet. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 12 val. d. Trečadieniais nedirbama.

Pinigai padėti prieš kiekvieną mėn. 16 dieną, neš dividendus nuo pirmos mėnesio dienos

BASTUNĖ

(Atkelta iš 6 psl.)

— Draudavau. Piktumu ir gerumu. Piktumu — tai išsibaram, susinervinam abi; tada grįžta dar vėliau ir nieko nepasipasakoja. Gerumu: tai įrodinėja, kad jaunystė, kad visi išeina ir išvažiuoja, kad negi tėvai ją į narvą uždarysią... Taip ir vargstame. Ir nebežinau, nei ką teidaryti.

Taikūs, ramūs žmonės. Padariausi kaimynai. Jau kiek metų gyvename šalia, o jokio triukšmo negirdėjom, jokio nesusi-pratimo. Bet vieną vakarą gamtos tyloje žiauriai nuskamba jų kieme pasikalbėjimas:

— Viligaile, sakiau, kad mes su mama neleidžiam!

— Aš turiu važiuot. Susitariau, — šurkštus atsakymas.

— Perdaug bastais! Užtenka! Retink tuos išėjimus!

— To betruko! Ar aš vaikas, kad vis gardely tebe laikytumėt?

— Ne su mūsų pažistamais išeini. Mums rūpi, kas tie svetimi žmonės.

— Man jie nesvetimi!

— Viligaile, pasilik!

— Juokinga! Studentai dar draudžiamą eit, kuri nori ir su kuo nori!

— Sakau, šįvakar pasilik! Mes norime su tavim pasikalbėti.

Trinktelėjo durys, ir mašina žviengdama išsuko iš kiemo.

Susišaukėm savo vaikus į vidų. Ir taip namuose jauku, taip šilta, ramu ir saugu, plaunant jų purvinas kojeles, ruošiant jiems vakarienę. Tos mažos kojelės dar toli nenubėga.

Už poros dienų vėl kaimynė pro pušaites atėjo pas mane, daržą ravinčią.

— Ir, žinote, taip skaudu, kai vaikas veržiasi iš namų, kai grįžta naktimis. Nežinau, kokiuose pasyviečiuose buvojusi, ką veikusi. Ir tie mums nepažįstami žmonės, jauni ir drąsūs, su naujausiomis mašinomis... — graudžiu balsu kalbė-

jo man, nebežinančiai, ką atsakyti ir kaip raminti.

Bėgo dienos, slinko mėnesiai ir metai. Vakaro tylą dažnai suardydavo šūksniai iš kaimynų pusės:

— Kur vėl išvažiuoji? Pasilik!

— Tai mano reikalas!

— Tavo reikalai yra ir mūsų reikalai. Mes norime žinoti!

— Aš esu jau subrendusi ir galiu elgtis, kaip noriu!

— Kas vakarą tavęs nėra!

— Tikras gyvenimas tik vakarais ir prasideda!

— Netiesia! Padoriems žmonėms užtenka dienos!

— O? Tai atgyvenę mintys!

— Viligaile! Į savųjų parengimus tai neini, o su svetimaus bastais kas vakarą!

— Mano reikalas, ne jūsų!

— Dievas tave nubaus!

— O, kaip išsigandau! — Ironiškas Viligailės juokas.

Mes užsidarinėjame duris ir langus. Mes anksčiau susivedam vaikus į vidų. Kai puošnios mašinos sustoja kaimynų kieme, kai Viligailė išstipčioja aukštais bateliais, jauno palydovo draugė, juokui ir svetimai kalbė drumsčiant ramų vakarą.

Už kokio pusmečio pusbėgomis atsukta kaimynė į mano daržą. Vos spėja prie manęs, ravinčios, pritūpti, giedriu balsu prabyla:

— Šš, tik niekam nesakykit. Viligailė netyčia paliko ant savo stalo neužvožtą dienoraštį. Neiškenčiau to puslapio neper-skaičiusi. Aš manau, kad ji įsi-mylėjusi, saviškį, mūsų gerų draugų sūnų. Dieve duok...

Aš medčiau ravinčią, atsisėdau ant pievos, greta kaimynės, ir ilgai kalbėjomės.

Į sekantį didelį mūsų parengimą mielai važiuo ir Viligailė. Mėgstu stebėti šokančius jaunus žmones, mėgstu pasidžiaugti jų švytinčiais jaunyste ir laime veidais.

Sėdėjau netoli durų, kur lengvai nugirstami įeinančių ir išeinančių pasakymai. Vienu metu labai pakreipiau ausį, nugirdusi paminėtą Viligailės vardą.

— Ar pastebėjai, kaip ji sekioja paskui Gediminą?

— Hm. Truputį per vėlai. Gediminą ją bastūne vadina. Girdi, visų Alfa ir Beta narių mylėta...

— Tai Gediminas labiau prie Onutės, ne prie jos?

— Seniau jam patiko Viligailė, dabar — šaukštai po pietų...

— Taigi.

Aš pradėjau dairytis po sąlę. Tikrai, Gediminas šoko su Onute, o Viligailę pamačiau stovinčią kitame kampe. Lūdnėsio veido, kaip tada šios gražios mergaitės, nebuvau niekad mačiusi.

Susitiko Draugo gegužinėje. Iš kairės: rašytojas Česlovas Grinčevičius, poetė Danguolė Sadūnaitė-Sealey ir prof. Rafaelis Sealey.

Kultūrinė Kronika

• Išleistas vėl dvi naujos lietuviškos knygos. Lietuviškos Knygos Klubas šiomis dienomis pateikė skaitytojui pereitų metų premijuotąjį romaną J. Kralikausko "Titnago ugnį". 1957 metais Lietuvių Mokytojų Sąjungos jaunimui premijuotąją A. Vambuto pasakų ir padavimų knygą "Tris sakalus". "Titnago ugnies" viršelį piešė T. Valius, o "Trijų sakalų" viršelį ir teksto iliustracijas darė

V. Stančikaitė. "Titnago ugnies" kaina 2 dol. 50 centų, o "Trijų sakalų" 2 dol. Abi knygos galima gauti ir užsakyti "Drauge".

• Mirė Janis Jaunsudrabinš. Rugpjūčio 29 d. Fed. Vokietijoje, Soest vietovėje, mirė latvių poetas ir dailininkas Janis Jaunsudrabinš, prieš kelias dienas minėjęs 85 m. gimimo sukaktį. Jis pasitraukė į Vakarus karui pasibaigus. Pradžioje sovietinis režimas Latvijoje buvo uždraudęs jo raštus, tačiau vėliau, vad. "atoslūgio" metu, bu-

vo paskelbti rašytojo pagrindiniai veikalai — romanas, trilogija "Aija" ir du apsakymų rinkiniai "Balta Gramata". Tos knygos buvo greitai išpirtos. Sovietinis režimas Latvijoje buvo daręs bandymų rašytoją paraginti grįžti į gimtąją Latviją, jis visus pasiūlymus griežtai atmetė.

• Vertinamas skulptorius Mikėnas. Sovietų meno žurnale "Iskustvo" (š. m. 6 nr.) dailės

DRAUGAS, šeštadienis, 1962 m. rugsėjo mėn. 8 d.

7

kritikas S. Budrys paskelbė straipsnį "Juozo Mikėno skulptūros". Kritikas, įvertinęs Mikėno kūrybą, skulptorių išskėlė ne tik kaip vieną žymiausių lietuvių tarpe, bet įgijusį pripažinimą ir tarptautiniu mastu. Straipsnis iliustruotas J. Mikėno kūrinių reprodukcijomis ir nuotraukomis. Mikėno darbas

Mokslas yra žmonijos ranka, bet ji tenorodo žmogui kelią iki paskutiniųjų žvaigždžių ribų, tačiau nemirtingumo klausime — palieka mums naktį širdyje.

Fr. Coppee

PINIGAI SIUNČIAM I
LIETUVĄ
oro paštu—bet kokioje
sumoje iki \$300 tik už
\$1.65

Kadangi senus rūbus ir kailius maisto produktus negalima siųsti į Lietuvą, daug kas dabar siunčia tik pinigus—per

Amalgamated
Bank

International Dept.

111 SO. DEARBORN ST.
Tel. FRanklin 2-4100

Chicago, Ill.
Member Federal Deposit
Insurance Corporation

O'KEEFE BROS. COAL CO.
CENTRAS: CICERO IR 16th STREET
Su pasididžiavimu praneša, kad jų naujas
"OK" GENERAL SALES MANAGER "OK"
COAL Pietvakarių miesto daly yra OIL
PETER P. RINKUS

6940 S. ARTESIAN AVE.
Parduoda geriausius anglis ir kūrenamą alyvą žemiausiomis kainomis. 24 val. stokerių ir alyvos degintuvų patarnavimas ir taisymas
Tel. Rezidencijos: RE 7-8513 Ofiso: BI 2-1700

SIUNTINIAI
I
LIETUVĄ

DOVANAS KALĖDOMS
savo artimiesiems
SIŪSKITE JAU DABAR
ir tik per
CENTRAL PARCEL
SERVICE

kurio pagrindinė įstaiga yra
220 South State Street
Telefonas WA 2-9554,
gi B. Vitkaus vedamą skyrių rasite
2618 West 63rd Street
Telefonas WA 5-2466

Maisto produktų siuntiniai, akordeonai ir siuvamosios mašinos dabar pristatomos 4-5 savaitių laikotarpyje.

Turime ypatingai gausų pasirinkimą prekių siuntiniams sudaryti. Apsilankykite pas mus ir vietoje įsitikinkite.

Garantuota siuntinių pristatymą trumpiausiu laiku atliekame jau net 16 metų.

'REDI-PAC CORP.
14409 DIXIE HIGHWAY
Tel. FULTON 9-4040

SAVINGS IN BY THE 15th EARN FROM THE 1st

4 1/2 %

ON INVESTMENT ACCOUNTS

• Mokame pašto išlaidas už santaupų atsiluntimą
• Mokame pinigų perkėlimo išlaidas
• DUODAME PASKOLAS NAMAMS PIRKTI ARBA TAISYTI • LENGVI IŠSIMOKĖJIMAI

ALBERT J. AUKERS, prezidentas

VALANDOS: Pirmad. nuo 9 iki 4; antrad. nuo 9 iki 4; trečiadieniais uždaryta. Ketvirtad. nuo 9 iki 8; penktad. nuo 9 iki 6; šeštad. nuo 9 iki 1.

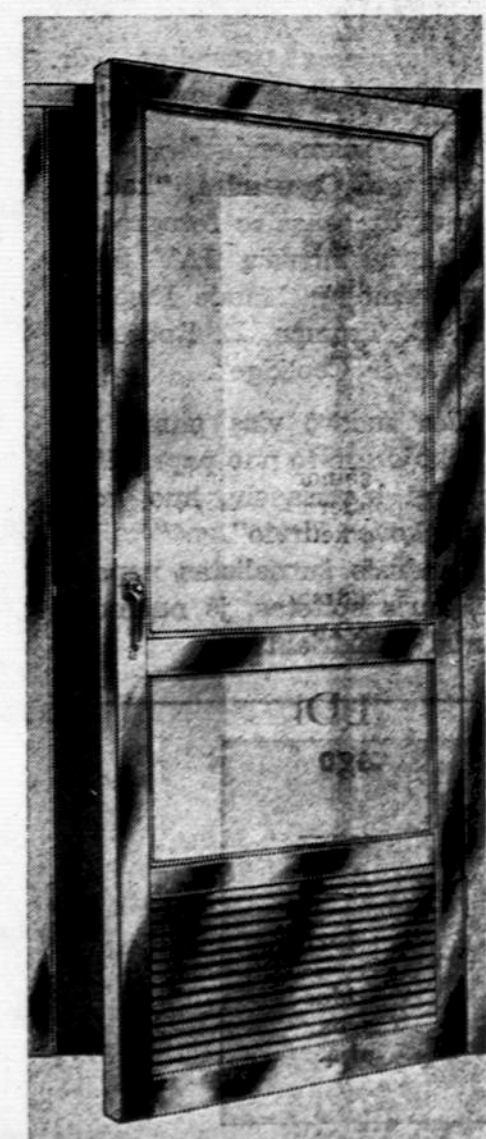
District Savings ASSETS OVER \$22,000,000
ESTABLISHED 1897
3430 SOUTH HALSTED STREET • CHICAGO 8 • PHONE 254-0104

LEARN IBM
KEY PUNCH IN 3 WEEKS
Morning—Afternoon—Evening
and Sat. Classes
Call 644-9603
Rm. 7124 Merchandise Mart
4150 N. Milwaukee, Chicago
6233 S. Western Ave., Chicago
5217 Hohman, Hammond, Ind.
228 N. Genesee, Waukegan, Ill.
COMPTONER SCHOOL
(A Victor Comptometer Corp. Activity.)

EXPERT REMODELING AND
REPAIRS
Modern Kitchens & Bathrooms
Dormers, Room Additions &
Home Maintenance Service.
NO MONEY DOWN
Institutional Repairs
Up to 5 Years to Pay
RIVERDALE
HOME IMPROVEMENT
W. & E. DeWitt
VI 1-1270 VI 9-5458

NUMAZINTOS KAINOS
Automobilių apdraudimas
1A—10/20/5 Kaina \$44.50
6 mėn. period.
Nuo 23 iki 25 m. ir nuo
65 iki 69 m. amž. \$69.00
Išrašome ir patarnaujame visokių
rūšių apdraudimas lengvais mėnesi-
niais išmokėjimais.
BACEVICIUS
APDRAUDU AGENTUR
6455 S. Kedzie Ave. PR 4-2235

ALUMINIJAUS IR STAINLESS
STEEL ĮDIRBINIŲ IDEALUS
PASIRINKIMAS UŽ NEBRANGIAS
KAINAS!

Langai (23 rūšys): aliuminijaus
nuo \$10.50
Idealūs langai vasarvietėms
Stainless Steel nuo \$15.50
Tinkliniai nameliai nuo
vabzdžių, 10x10 \$139.00
Durys (14 rūšių) nuo \$24.50
Sklepo langai su stiklu ir
sieteliais \$5.50
Thermopane stiklai visų išmėrų.
Tvoros, stulpai, turėklai, pagražini-
mai prie tvorų ir kiti išdirbiniai.

K. BUTKUS
PRcspect 8-2781
GR 6-1760

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO
MR. NELSON
SAVININKO
SAINT CASIMIR
MONUMENT CO
3914 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų
Paskirkimas Visame Mieste
Telef. — CEDarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių
ir kitų papuošimų
2443 WEST 63rd STREET
Telef. PR 8-0833 PR 8-0834

J. F. EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYŠ MODERNISKOS KOPLYČIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7 1741-2
4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ

Petkus
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS
2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero. TOWNhall 3-2108-0
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYŠ MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMI VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai
STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIRginia 7-6672
PETRAS BIELIONAS
348 S. CALIFORNIA AVE. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE Tel. YARds 7-340
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YARds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COMmodore 4-2228
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE Tel. YARds 7-1138—1139

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE CICERO ILL. Tel. OLYmple 2-1008

Moterų Gyvenimas

Redaguoja St. Semėnienė, 3321 S. Halsted St., Chicago 8, Ill., Tel. CL 4-5665

KURIOS VEDYBOS LAIMINGOS?

N. BUTKIENE, Reading, Pa.

Nustatyta, kad birželio mėnesį daugiausia susituokiam. Net yra pagrindo tvirtinti, kad daugiau kaip per visus kitus metų mėnesius kartu. Tuo būdu birželio mėnesiui priklauso pavadinimas — meilės mėnuo.

Meilės mėnuo virsta ištūkų mėnesiu

Tačiau galima pastebėti, kad šis mėnuo nesudaro išimties iš kitų mėnesių ištūkų atžvilgiu. Ir, apskritai, JAV valstybės užima vieną iš pirmiausių vietų ištūkų skaičiumi. Tas rodo, kad besituokiantieji visada moka pasirinkti sau tinkamą vedyboms asmenį. JAV yra dar toks kraštas, kur mėgstama viską iširti, išaiškinti priežastį bei duoti patarimus.

Štai ir šiuo klausimu net susidomėjo mokslininkai ir daktarai ir pradėdė nemažą vedusių porelių apklausinėjimą. Dr. Lewis M. Terman iš Stanford universiteto Kalifornijoje net apklausė 792 poras. Dr. Ernest W. Burgess ir L. S. Cottrell Illinois valstybėje padarė 526 apklausinėjimus. Dr. Judson T. Landis iš Michigan valstijos kolegijos — 409.

Dešimt klausimų besimylintiems

Jie nustatė dešimt klausimų vyrų ir moterų, kurie patys patys, į kuriuos reikia atsakyti, ruošiantis vestuvėms. Kiekvienas teisingas ir neteisingas atsakymas vertinamas 10 punktų. Teisingi atsakymai didina skaičių iki 100. Neteisingi mažina bendrą skaičių. Ir, jų manymu, jei gaunasi bendra išvada tarp 80 - 100 punktų, tai tokios sutuoktuvės bus laimingos. Išvada tarp 40 - 70 punktų dar nesudaro didelės pasirinkimo klaidos. Tačiau, jei surinkama mažiau 40 punktų, tai geriau atsisakyti nuo sumanymo tuoktis, kol rimtai neįsitikinama tų jungtinių galimybių. Ir, kaip konstatuoja tyrinėtojai, yra didelė beprotystė tuoktis greitai bei akiai ir lengvadiškai tikintis laimės tokiose vedybose.

Čia tik sustosime prie jų siūlomų klausimų, kuriuos turėtų pastatyti mergina, galvodama apie savo pasirinktąjį vedyboms.

Gavusi teigiamą atsakymą į

du klausimus, būtent; 1) ar numatomas jos būsimas vyras lanko bažnyčią bent du ar tris kartus per mėnesį, ir 2) ar jis yra bent dviejų socialinių organizacijų narys, tada galima tikėtis laimingos santuokos, nes paaiškėjo, kad jaunas vyras, kuris aktyviai dalyvauja socialiniame gyvenime ir reguliariai lanko bažnyčią, yra geresnis vyras, kaip kitas, kuris tam visai abejingas.

Vyro taupumas ir pastovumas

Taipgi yra pliusai jaunuoliui būti geru vyru, jei jis 3) yra sutaupęs nemažiau 500 dolerių, ir 4) jei jis yra pastovus darbe. Taip pat, jei 5) jis labai priešiasi gyventi su jos tėvais — yra blogas, perspėjantis ženklas. Tačiau, apskritai, nėra gera idėja stengtis gyventi kartu su tėvais.

Kai 6) jaunuolis projektuoja po vedybų gyventi pensionate ar viešbutyje — maža šansų būti laimingais.

Kas yra geriau, ar jei 8) vyras, pavėlavęs į susirinkimą, pasilieka užpakalyje, ar kai jis stumiasi į pirmas vietas? Pirmasis atvejis rodo, kad jis yra

Putnamo bendrabuty

B. Kerbelienės nuotrauka

VASAROS IR RUDENS VAISIUS

STEFANJA STASIENE, Cleveland, Ohio

Persikai (Prunus persica) amerikiečių vadinami "peaches", kilę iš Azijos (Kinijos). Šių vaismedžių raudai priskaitoma keli tūkstančiai metų. Ro-

nedrąsus ir tas gali pakenkti harmoningam vedybiniam gyvenimui. Toks vyras dažnai greitai praranda kantrybę, susijaudina ir jaučiasi netikras.

Ir pagaliau, 10) ar patartina yra meilė iš pirmo žvilgsnio? Pasirodo, kad tokios sutuoktuvės retai kada būna laimingos. Daugiausia pasiekiamas laimės vedybiniam gyvenime, kai meilė auga pamažu, atsiradusi iš draugystės.

Dvi garsenybės — žvaigždės tame pačiame filme. Bette Davis ir Joan Crawford peržiūri filmo "Whatever Happened to Baby Jane?" tekstą ir, atrodo, yra patenkintos savo rolėmis. Abi ilgas metus išdirbo Warner Bros. studijoje, bet niekad ligi šiol nepasirodė tame pačiame filme kartu. B. Davis gavo du laimėjimus (Oscars) už savo puikią vaidybą, o J. Crawford — vieną. Abi yra parašiusios savo autobiografijas (pirmoji "Vieniša gyvenimą", antroji "Joanos portretas"). Abi žinomos, kaip nepaprastai temperamentingos, bet ligi šiol "apvylė" visus laukiančius ir susidomėjusius, bedirbdamos nė sykio dar nesusikirto.

Negyventi praeitimi

Mary Fiedler amerikiečių spaudoje rašo: "Ar nenubodo skaityti straipsnius apie šių dienų Amerikos moters klaidas?" Labiausiai ją erzina

straipsniai, kuriuose autorius siūlo, kad modernioji amerikietė turi būti moteriška, meili, švelni, rami, sveika ir naudinga", kaip jos močiutė buvo "anais senais, gerais laikais."

Tie rašytojai kažkaip tiki, kad buvo daug moteriškesni varti ant malkomis kūrenamos krosnies, pačiai susumuoti sviestą, sumalti kavą ir išsirūkyti mėsą, negu nusipirkti juos krautuvėse.

Tie "autoritetai", anot jos, svajoja apie mistišką seną močiutę, dirbančią nuo aušros ligi sutemų. Ji buvusi taip užimta, kad nebuvo laiko nervams gadinti ir jos šeima buvusi laiminga su ja.

Tai nėra idealas šių dienų amerikietei, rašo Mary Fiedler. Modernioji amerikietė yra labiau išsilavinusi ir išsimokslinusi už savo močiutę. Būtų klaida to nepanaudoti savo gyvenime. Vietoje mušti sviestą modernioji amerikietė moko savo vaikus prancūzų kalbos, arba padeda šalpos darbe, ar savo vaikų mokykloje ar nagrinėja kurį rimtą knygą.

mėnai turėjo išvedę šešias persikų atmainas. Dėlei savo išorės grožio (vienai prinokę gelsvi, rausvi, rausvų raštu, pūkuoti, pilkvi), ir skonio (saldūs, saldrūgščiai) greit jie paplito Pietų Afrikoje, Japonijoje, Austrijoje ir kitur.

I Ameriką jie atkeliavo su pirmiaisiais kolonistais. Šiandien vaismedžių žinovų apskaičiavimu persikų atmainų priskaitoma iki 3,000.

Lietuvoje sodų mėgėjai taip pat bandė persikų auginimą, tik, žinoma, žiemos metu jie reikalauja ypatingos apsaugos.

Persikai plačiai vartojami stalui ir perdirbimui. Pardavėjai šiandien turi gražiausių persikų atmainų pasiūlą, todėl šeiminkės gali jų pasirinkti pagal savo skonį, pagaminti savo šeimai įvairiausių patiekalų, K. a: salotus, kepinius, gėrimus, desertus ir t. t.

Plokštainsis su persikais

Imti tešlai: 1/4 sv. sviesto ar margarino, 2 puod. miltų, 1 kiaušinio trynį, 1/2 puod. vanilės, 1 arb. šaukšt. (be kaupe) kepimo miltelių, truputį druskos, citrinos žievės, 1 valg. šaukšt. cukraus.

Šaltą sviestą ištirpinti su miltais, cukrumi, kepimo milteliais ir prieskoniais. Kiaušinio trynį išmaišyti su vandeniu ir supilti į paruoštus miltus. Truputį paminkyti ir plonai iškočiuojus iškloti palgą ar apvalią formą. Mažą dalį tešlos pasilikti, kurią vėliau iškočiuojus ir supiausčius dryžiais apdėti pripildyto plokštainio paviršių.

8 persikus nulupti ir plokš-

čiai supiaustyti. Tada imti 3/4 puoduko cukraus, 1 valg. šaukštą bulvinių miltų, 2 valg. šaukštus sviesto (tirpyto), 1 valg. šaukštą citrinos sunkos ir šiek tiek sutrintos ("sutarkuotos") žievės. Atsargiai išmaišyti su visais priedais ir sudėti į paruoštą formą. Viršų patepti vandeniu ir pabarstyti cukrum. Kepti 350° karščio orkaitėje apie 30 min., iki tešlos paviršius įgaus auksinę spalvą.

Tinka prie arbatos ar kavos.

Grūdūs persikai

Imti 5 nuluptus ir plokščiai supiaustus persikus, 1 valg. šaukštą citrinos sunkos, 1/2 puod. cukraus, 1/2 puod. sausainių trupinių, 1/2 puod. stambiai maltų migdolų, 2 valg. šaukštus sviesto.

Persikus išdėti lygiai apvalioje formoje. Pašlakstyti citrinos sunka ir apibarstyti mišiniu (sausainių trupiniai, cukrus, migdolai). Paviršius patepti sviestu. Kepti orkaitėje 350° 30 min. Tinka paduoti ant stalo karšti ar šalti su grietinėle ar ledaus.

Iš dangaus į Vatikaną

Airė mergaitė, gyv. Dubline, skraidžiusi Irish International Airlines oro linija, pasirinko naują karjerą — pirmoji moteris pranešėja per Vatikano radiją.

Gimusi taipgi Dubline, Ellis Johnston dirbs Vatikano radijo stotyje, anglų kalbos sekcijoje. Dar šiuo metu ji yra mimos oro linijos žinioje, kaip supirkimo atstovė Romos raštineje.

Trūksta moterų gydytojų

Šiais metais birželio mėnesį 46 jaunos moterys baigė medicinos mokslus Pensilvanijos Moterų kolegijoje Philadelphiaje ir tapo gydytojomis. Trylika iš jų tuojau ištekėjo ir septynios jų augino vieno ar trijų vaikų šeimą.

Vienintelė medicinos mokykla, skirta vien moterims vakariename pusrutulyje, Moterų Medicinos kolegija yra 112 metų senumo. 1852 m. vienas Philadelphiajos vaistinininkas ne tik atsisakė išpildyti receptą pirmosios moters gydytojos, baigusios minimą kolegiją, bet dar patarė jai "eiti namo ir adyti savo vyro kojines".

Laikai pasikeitė. Dr. Marion Fay, kolegijos prezidentas ir rektorius, išdėstė, kad šiandien kiekviena medicinos mokykla JAV priima moteris. "Tačiau nedaugelis moterų siekia karjeros medicinos profesijoje, tame

lauke, kuris natūraliai skirtas moteriai".

"Pasirenkančiųjų mediciną procentas labai mažai pasikeitė nuo 1900 metų", pranešė dr. Fay, "mažiau 5—6% visų lankančiųjų, išskyrus 1948 ir 1949 m., kai buvo pasiekta 11%".

Dr. Fay mano, kad pačios moterys nelinksta į mediciną. Jos galvoja, kad tada turėtų likti netekėjusiomis. "Tačiau moterys gyvenime pademonstravo, jog gabiosios gydytojos gali būti ideališkos motinos ir žmonos", tęsė jis. Vienas ketvirtadalis gydytojų moterų yra ištekęsios. Pusė jų auginą šeimas.

Mokykla buvo įkurta 1850 m. pasiryžusių grupelės, vyrų ir moterų, kurie manė, kad moterys turi įsijungti į kovą su ligomis.

O gydytojų dar labai trūksta.

Vaistai nužudė keletą tūkstančių kūdikių

Bonnoje, Vokietijoje, paskelbta spaudoje pačios Sveikatos ministerijos, kad 2,500 kūdikių, kurių motinos paėmė vaistus thalidomide ankstyvoje stadijoje nervams nuraminti, mirė tuojau po gimimo.

Josef Stralau, Sveikatos ministeris, komentavo, kad 7,500 kūdikių, gimusių Vakarų Vokietijoje nuo 1957 m., buvo deformuoti.

Tik rimta, užsispyrusi moteris, gydytoja ir motina, išgelbėjo JAV nuo tų baisių vaistų paplitimo šiame krašte.

Gausėja amerikiečių

Dabartiniu metu JAV-se yra 187,000,000 gyventojų. Jei nebus karų ar kitų katastrofų, po 20 metų gyventojų skaičius šiame krašte pakils iki 260,000,000.

Anglas gina prezidento žmoną

Vienas pačių žymiausių britų žurnalistų riteriškai stojo ginti Jacqueline Kennedy. Ji britų spaudoje puolama, kad per daug dažnai pasirodo viešai su maudymosi kostiumu.

"Nuo kurio laiko jaunystė, gracija ir linksmumas Baltuosiuose Rūmuose pasidarė netinkama?" paklausė pasipiktinęs London Daily Mirror korespondentas Cassandra (William Connor). Šiaip jis retai kada pasako gerą žodį apie JAV.

Cassandra susiginėjo su dr. Willis Ray, Colorado baptistų vadu, kuris peikė, kad abu, tiek prezidentas, tiek jo žmona "garbė, padorumą ir mandagumą iš-

metė pro langą", nes jie viešai ejo maudytis su maudymosi kostiumais.

Kolumnistas pavadino dr. Ray "labai griežtu baptistu".

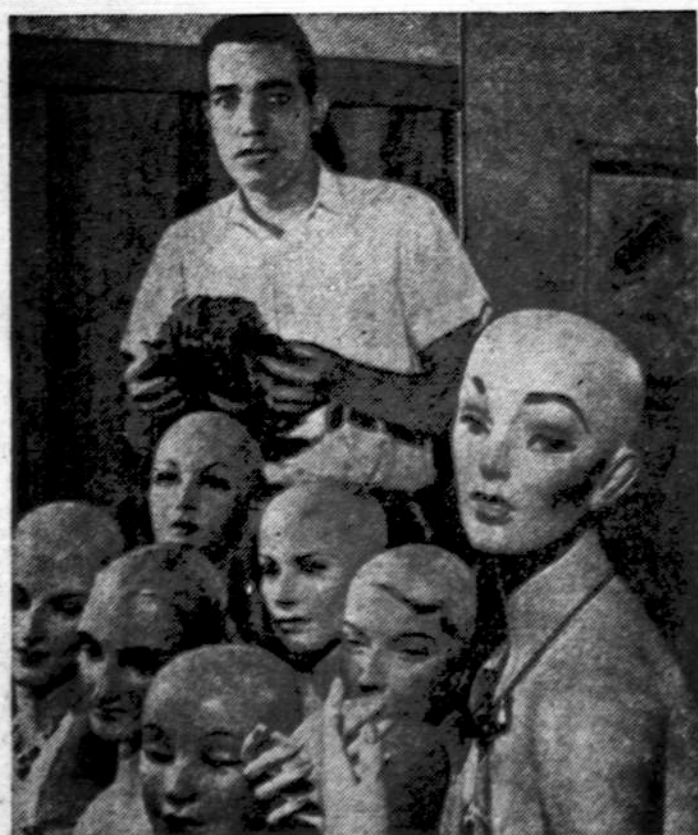
"Aš rekomenduočiau dr. Ray", tęsė Cassandra, "kad jis pavartytų senąsias fotografijas kai kurių buvusių JAV prezidentų žmonų: Mamie Eisenhower, B. Truman, E. Roosevelt, Hoover ir Coolidge".

"Jos sudarė visą gamą moteriškojo grožio nuo paprasčiausių ligi biaužiausių, nuo košėlo iki kovos kirvio".

Kandusis žurnalistas nepasakė, kuris epitetas, jo nuomone, kuriai priskiriamas.

Išrinkti gražiausieji veidai. Sophia Loren buvo išrinkta gražiausia moteris pasaulyje Amerikos karikatūristų draugijos. Draugijos prezidentas Joseph Kaliff pasakė, kad moters grožis yra jos veidas. Jis pridėjo: "Retai kada karikatūristas pastebi ką nors gražaus moterų pasaulyje. Viršutinėje eilėje iš kairės — Sophia Loren: „...kurios akys yra gražiausios pasaulyje“. Brigitte Bardot: "Pirmiausia Grace Kelly: "Mes nesitikome dar moters, kuri turėtų gražesnes auškus veidą". Audrey Hepburn: "Jos kaklas yra taip trapus, taip žaždė: "Jos nosys yra tobulai suformuota, švelnios išvaizdos". Shirley Kim Novak: "Jos žandikauliai yra tobuliausios struktūros". Princess Doris Day: "Tas, kuris pasakė, kad šlakai atitraukia nuo grožio, tas

Moderniausioji vagystė. Perukų gamintojas laiko vagies pamestą peruką dalį savo Hollywoodo dirbtuvėje. Dabar moteriški perukai labai madoje ir importuoti kainuoja \$200 — 400 už vieną. Savininkas apskaičiavo, kad vagis išnešė \$1,600 vertės perukų.